

Sosyalist Cumhuriyet

TKH Genel Başkanı Aysel Tekerek:
“Bu seçimde sağ yelpazede kendine yer beğeniyorlar”
S.16

Memleketin kurtuluşu ne “Cumhur” ne de “Millet” İttifakı’nda!

YAĞMA YOK, SOSYALİZM VAR!

24 Haziran seçimlerine günler kaldı. Burjuva partileri mangalda kül bırakmıyor. AKP devam diyor. Düzen partileri uyum diyor. Düzen siyaseti toptan sağa kaymış durumda. Memleketin kurtuluşu ne Cumhur ne de Millet ittifakında! Memleketin kurtuluşu soldadır

PUSULA

Solun seçim sınavı: Devrimcilik ve reformizm

Solun seçim sınavı: Devrimcilik ve reformizm **7**

Türkiye solunun HDP ile dansı **8**

Türkiye’de siyasetin aynası ve sol **9**

Devrimci siyaset dört işleme sığar mı? **10**

Solcuyuz, düzenin yolcusu olmayız!

■ Kurtuluş Kılçer

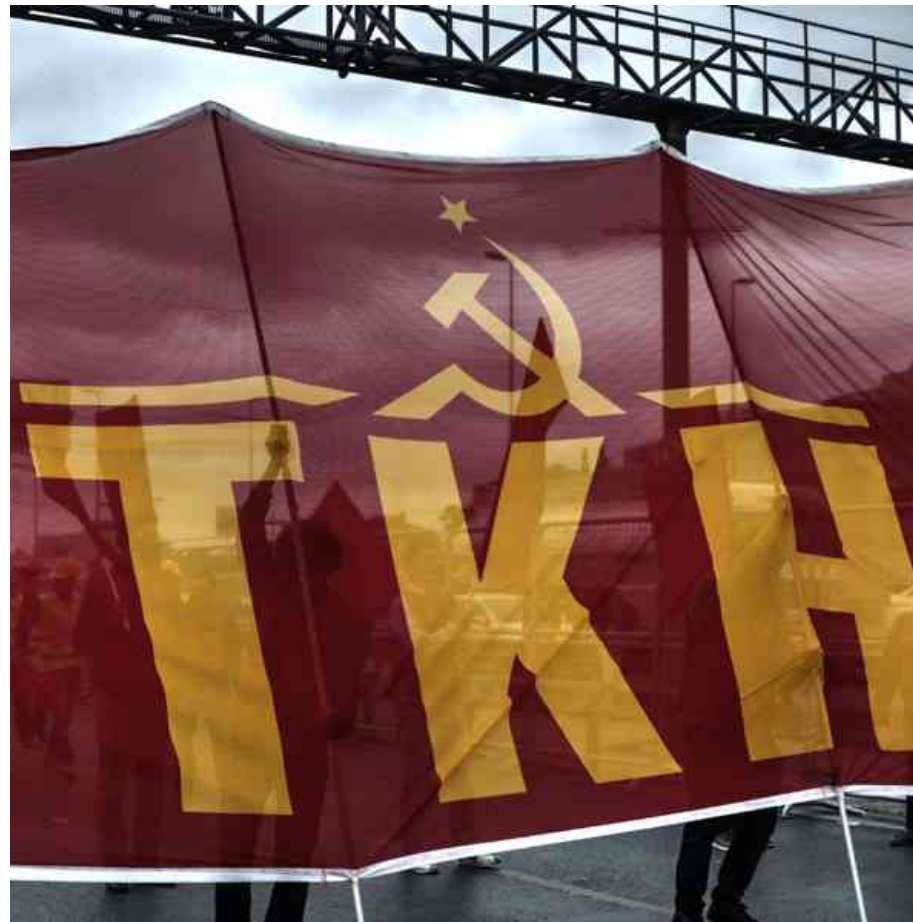
En başta söylenmesi gereken şudur: 24 Haziran seçimleri korsan bir seçim olarak emekçi halkın karşısına çıkarılmıştır. Böylece seçim sath-ı mailinden seçim sathına geçen ülkemizde 24 Haziran seçimlerinin damdan düşer gibi gündeme getirilmesinin hem koşulları hem de anlamı sorgulanmak durumundadır.

Bu seçimin koşulları konusunda söylenecekler basit: Ortada adil bir yarış değil, AKP'nin yeni bir dayatması bulunmaktadır. Daha dün, 16 Nisan referandumu üzerine kopartılan "seçim güvenliği" fırtınası bugün konu bile edilmiyor. Sandık sandık seçim güvenliği üzerine ortak arayışlar gündemden düşmüş, birinci turda hangi düzen aktörü aday olacak gündemi ülkeyi sarmış bulunuyor. AKP iktidarı, iktidarını garantilemek için bırakın oyları, seçimin kendisini çalmaya ve korsanlığa yeltenmiştir. Durum kısaca bundan ibarettir.

Öte yandan, bu korsanlığın altında yatan nedenlere ve bu anlamıyla seçimin anlamına dair de birkaç noktanın altı çizilmeli. Her şeyden önce AKP eliyle kurulan İkinci Cumhuriyet rejiminin yerleşmesi, Ortadoğu'da da olası bir Amerikan çözümüne ortaklık ve ekonomik krizi sermaye adına karşılamak. Olası bir Amerikan çözümünün başta Suriye olmak üzere ayaklarının aynı zamanda Türkiye'deki siyasi karşılıkları bulunuyor. Bugün seçim sathında herkesin en "muhalif" gözüktüğü tablo, seçim sonrası başka iş birliklerine gebe. Bugünden söylenebilecek olasılıklardan birisi budur.

Ülkemizde yaşanan son 15 yıllık tablodan kökten bir geriye dönüşün mümkün olmadığı açık olmalı. Bugün düzen siyasetinde başkanlık tartışması tek başına AKP iktidarının bir tercihi olarak değil aynı zamanda sermaye düzeninin ihtiyaçları bağlamında bir objektivizme sahiptir. Merkezileşme, sermaye iktidarının de tercihlerinden birisi ve çıkarlarına hizmet eden bir dönüşüm olarak görülmelidir. Bununla birlikte, başka bir açıdan, emperyalizmin Ortadoğu'da hayata geçirmeye çalıştığı planlarına, Türkiye sermaye devletinin entegrasyonun bir aracı olarak da başkanlık sistemine geçişten söz etmek mümkündür. (Yerleşme, yeni-Osmanlılık, Kürt sorununun AKP eliyle kurulan İkinci Cumhuriyet'e entegrasyonu sorunu ve benzeri olarak da adlandırılabilir.) Bu, sermaye düzeninin ve sermaye sınıfının kanatlarından birisinin tercihidir ve AKP bu tabloda büyük bir ağırlığa sahiptir.

Bunun yanında, sermaye sınıfının başka kanatlarının temsil ettiği temel çizgi ise neticede "düzenin restorasyonu"ndan başka bir şey değildir. Özel-

likle "toplumsal uyum" ve emperyalist güçlerle uyumlu bir düzen talep etmektedirler. Bugün AKP-MHP ittifakının karşısına çıkan düzen muhalefatinin temel düsturu ve ufku bundan ibarettir.

Bu tablodan çıkacak tek şey, AKP eliyle kurulan İkinci Cumhuriyet rejiminin mutabakatıdır. Sermaye düzeni açısından seçimlere katılan partilere bakınız! Düzen aktörlerinin kendilerinin çaldığı ve kendilerinin oynadığı bir yarış karşımızda duruyor. CHP adayı İnce'nin, bütün başkan adaylarını ziyaret etmesi çok "ince" bir siyasettir ve toplumsal kutuplaşmayı bitirmek babında düzen mutabakatını seçim sathında sağlama girişimidir. Buradan çıkacak tek şey, hele hele başkanlık yarışına katılmanın bizatihi kendisi de, İkinci Cumhuriyet'in seçiminden başka bir şey olmasa gerek!

Saadet Partisi önce AKP'nin kapısını çalmıştır, olmamıştır ama CHP ile ittifak kurabilmiştir.

Bir önceki seçimde CHP ile ittifak kuran MHP bu kez AKP ile yan yanadır.

İP, MHP'den çıkmıştır, AKP ise Saadet Partisi'nden!

HDP, CHP-SP-İP-DP tarafından kurulan "Millet ittifakı"nın içinde yer almamasını eleştirip, İP'e yüklenmekte, "keşke olsaydı" demektedir. HDP aynı zamanda, sermaye devleti tarafından seçimlere sokulan Hüda-Par ile ittifak görüşmeleri yapmaktan çekinmemekte, "taban rahatsız olmasa ittifaka aslında hayır demeyeceklerini" söylemektedir. Ama Barzanici partilerle ve başka bir şeriatçı Kürt partisiyle ittifak HDP için

tartışma konusu bile değildir.

Ancak asıl ittifaklar seçimlerden sonra olacaktır. Bakalım Meclis aritmetiği sonrası AKP karşıtı muhalif geçinenlerden kaç AKP'nin ortağı olacaktır. Şimdiden söylenecek söz kulaklarımızda çınlıyor: "Ulusal çıkarlarımızı gereği!"

Yeni bir Ekmeleddin vakasının olmamasını kim garanti edebilir? Erdoğan'ı devirmek adına Ekmeleddin aday gösterilmiş, bugün aynı isim Erdoğan'a oy vereceğini ilan etmiştir! Ders çıkaramayacak mıyız?

Bu anlamıyla, bugünün seçim sathında "at izinin it izine" karıştığı bir tablo karşımızda duruyor, emekçilerin kafasını karıştırıyor. Burjuva düzende seçimler söz konusu olduğunda sesler çok çıkar, büyük laflar edilir, herkes en muhalif kesilir. Ancak sermaye düzenin bekası bütün düzen aktörleri için tek ve gerçek ortaklıktır!

24 Haziran seçimi, İkinci Cumhuriyet'in seçimidir. Sağın sağla yarıştığı bir seçim haline gelmiştir.

3 bileşenin sağcı olduğu "Millet İttifakı"ni kimse sol bir cephe diye yutturmaya kalkmasın! Sivas katliamından hatırladığımız, Tansu Çiller'le bildiğimiz, MHP'den tanıdığımız isimlerle solcu bir cephe kurulduğu görülmüş müdür? İttifakın dışında kalan HDP, kendisini solcu diye tanımlamaya, tepki oylarını almaya çalışmaktadır. Suriye'nin kuzeyine NATO'yu davet edenlerin solculuğu mümkün müdür? AKP, dün "asker vesayetini yıkıyoruz", "sivilleşiyoruz", "Avrupa Birliği'ne uyum" derken, bu liberal tez-

lerin Yetmez Ama Evetçi dayanakları bugün yeniden işbaşındadır. Muharrem İnce, "Avrupa Birliği ile aramızı düzelteceğiz" demektedir. HDP ise ideolojik olarak liberallerle paralel bir politik duruşa ve ideolojik bakışa başından beri sahiptir. 2010 referandumunda boykotun anlamı ise bir kez daha hatırlanmalıdır.

Bu seçim İkinci Cumhuriyet'te uyum ve mutabakat arayışıdır! AKP'nin bu saatten sonra kazanmasının ya da kaybetmesinin bir yerden sonra önemi kalmamıştır; düzen kendisini yeniden kurmakta, düzen muhalefeti bu nesnelliğin parçası haline gelmektedir. Bugün bu rejime temelden hayır diyen her hangi bir muhalefet partisi bulunmamaktadır. Ama bundan daha çok bu sömürü düzenine, kapitalist düzene, emperyalist ABD'ye ve AB'ye, NATO'ya hayır diyen hiç yoktur!

Ortada düzen karşıtı bir cephe, ittifak ya da aday bulunmamaktadır, tersine AKP eliyle kurulan İkinci Cumhuriyet rejimine meşruiyet katma çabası vardır. Başkan yaptırmak ya da yaptırmamak sermaye düzeninin lanetli yüzünü örten bir peçe olarak karşımıza çıkmıştır bugün. Kafalar da tam da bu yüzden karışmaktadır.

Seçimlerde sandığa gitmemek AKP'cilikmiş! Asıl bugün AKP eliyle kurulan bu rejimin parçası haline gelen düzen muhalefatinin değirmenine su taşımak AKP'cilik değil midir?

Solculuk, sermaye düzeninin onarılması değildir, bu düzeni değiştirme mücadelesidir!

Biz solcuyuz, bu gericici, emek düşmanı sermaye düzeninin değirmenine su taşımayız!

Biz solcuyuz, emperyalizmle mücadele solculuktur! Suriye'nin kuzeyinde ABD ve Fransız üslerinin konuşlanmasına ses çıkarmamayı, hatta işbirliği yapmayı, destek vermeyi solculuktan saymayız! Avrupa Birliği emperyalizmi ile arayı düzelterek diyenlerle bizim işimiz olmaz!

Biz solcuyuz, gericiliğe karşıyız, laiklikten yanayız! Tescilli dincilerle aynı cephede olmayız! Sivas'ta yakılan 33 aydınımız pahasına gidip tescilli gericilerin aday olması için seçim kurullarına imza vermeyiz.

Biz solcuyuz, patronlarla, burjuva sınıfıyla büyük bir davamız var! Yılların sermaye partilerine, sırf AKP muhalifi diye, sempati beslemeyiz!

Biz solcuyuz, sermaye düzenin yolcusu olmayız!

Tabur tabur reformizme kayıldığı bir ortamda, rüzgarın estiği her yöne savrulmayı kimse devrimcilik, solculuk, siyaset yapmak diye pazarlamasın.

Ortada reformizm ve devrimcilik ayrışması vardır. Tartışmanın eksenini doğru konulmalıdır!

Memleketin kurtuluşu ne “Cumhur” ne de “Millet” İttifakı'nda!

Yağma yok, sosyalizm var!

24 Haziran seçimlerine günler kaldı. Burjuva partileri mangalda kül bırakmıyor. AKP devam diyor. Düzen partileri uyum diyor. Düzen siyaseti toptan sağa kaymış durumda. Memleketin kurtuluşu ne Cumhur ne de Millet ittifakında! Memleketin kurtuluşu soldadır

Düzenin seçimi

24 Haziran seçimlerine sayılı günler kaldı. Bugün düzen siyasetinde ilkesiz ittifaklar, kapı arkalarında yürütülen kirli pazarlıklar had safhada. 15 yıldır AKP iktidarı, bir yandan gericiliği toplumsal alanda yayarken diğer yandan düzen siyasetinin merkezine yerleşti. Merkez sağ siyasetin adresi AKP'nin olması düzen siyasetini de topyekun sağa kaymasına neden oldu. 1965 seçimlerinde Türkiye İşçi Partisi'nin parlamentoya girmesinden sonra kendisine “ortanın solu” tanımlı yapan CHP, bugün gelinen noktada AKP tarafından daha sağa kayan merkez eksen doğrultusunda daha da sağa kaymış bulunmaktadır. Bu tek başına CHP değil, bütün düzen partileri için geçerli.

Bugün 24 Haziran seçimleri, düzen partilerinin bir biri sıra sağa kaydığı bir kesitte gerçekleşiyor. Seçimler, doğrudan doğruya AKP eliyle kurulan İkinci Cumhuriyet rejiminin seçimi olarak karşımızda duruyor. Bir yandan AKP ve MHP'nin oluşturduğu Cumhur İttifakı diğer yandan ise içinde sağcılıkları tescilli İP, SP ve DP ile CHP'nin kurduğu Millet İttifakı. HDP, her hangi bir seçim ittifakı içinde yer almasa da, liberal bir parti olarak bu tabloya uyumsuz bir görüntü vermemektedir.

Ancak ülkenin ve ülke yönetiminin geleceğini belirleyecek olan temelde kurulan bu iki ittifak olacaktır. Bu iki ittifakın temel niteliği ise sol değil tersine sağla tanımlanabilecek bir olgu. Bugün sağın sağla yarıştığı bir seçim tablosu ile

karşı karşıyayız.

Cumhur ittifakı: Birinci sağ cephe

AKP ve MHP tarafından kurulan sonra faşist BBP'nin de eklendiği ittifak, 15 yıllık AKP iktidarının karşı-devriminin devamını istemektedir. Sermaye sınıfının çıkarlarını sonuna kadar koruyan, özünde emperyalist rejime sıkı sıkıya bağlı gerici ve faşist bir ittifak olarak karşımızda duruyor. AKP iktidarı, tek başına başkanlık rejimini kazanamayacağını bildiğinden MHP ile ittifak kurmuş, yüzde 50 sınırını bu ittifakla geçmeye çalışmaktadır. Aynı zamanda yaratılan milliyetçi rüzgarı arkasına alarak, 15 yıllık iktidar sürecini bir 5 yıl daha devam ettirmek üzere kurulan bu ittifakın memlekete verebileceği bir şey kalmamıştır. Tersine, ülkemizi büyük bir uçuruma götürmüş bir tarih ve büyük bir tahribat geride bırakmıştır.

Millet ittifakı: İkinci sağ cephe

Bir kez daha devam diyen gerici-faşist Cumhur İttifakı'nın karşısına düzenin bütün güçleri yan yana gelerek cumhur kelimesine nazire yaparcasına bu sefer Millet İttifakı ismiyle çıkmış bulunmaktadır. CHP'nin başını çektiği, yılların gerici partisi SP, faşizm artığı İP ve hep merkez sağın temsilcisi olan DP'nin içinde yer aldığı bu ittifakın temel ve ortaklaştığı program, “toplumsal uyumun sağlanması”, batı ile bozulan ilişkilerin

düzeltilmesi ve parlamenter rejime dönüş. Bu anlamıyla bu ittifakın sermayeye, emperyalizme ve gericiliğe karşı bir tutum geliştirmesinin beklenmesi çok zor. Başlı başına bu düzenin tahrip ettiği kısımların düzeltilmesini savunmaktadırlar.

Bugün AKP karşıtı olarak gösterilen bu ittifakın memleketin gerçek kurtuluşu olarak gösterilmesi boşuna değil. Ancak asıl önemli olan bu sömürü düzenine karşı çıkmak.

Sol nedir?

Bugün ülke siyaseti topyekun sağa kaymışken, ülkenin kurtuluşunun da sağdan olacağı beklentisi yaratılmıştır. Aslında ortadaki tartışma basit. Düzenin kurtuluşu ile memleketin kurtuluşu arasında fark bulunmaktadır. Bugün Cumhur ya da Millet ittifakları, ülkenin, memleketin ya da emekçi halkımızın kurtuluşunu değil bizzat bu gerici sömürü düzeninin devamı ya da düzeltilmesini istemektedirler.

Ama ülkemizin kurtuluşunun aydınlanmadan, laiklikten, emekten ve bağımsızlıktan geçtiği açık. Bugün ülkemizin bütün temel sorunların kaynağında sistem sorunu bulunmaktadır. Bugün bütün eşitsizliklerin kaynağında emperyalist-kapitalist sistem bulunmaktadır.

Bugün bu düzeni karşıya almadan yürütülecek her türlü siyaset düzenin emekğine yağ sürer. Ne millet ne de cumhur ittifakının ülkenin kurtuluşunda yeri yok. Memleketin kurtuluşu yalnız ve

yalnız soldadır.

Sol, anti-emperyalisttir, sol laiklik, sol emekten yana olmaktır, sol bağımsızlıktır. Bu temel ilkeleri sahiplenmeden muhalefet adıyla yola çıkanların solcu olması mümkün değildir.

Bu düzen değişmeli

Bugünün temel sorunu düzendir. Bu düzen değişmeden ülkemizdeki çarpıklıkların ortadan kaldırılacağını düşünmek büyük bir hayaldir. Yobazlığın, adaletsizliğin, baskının, eşitsizliklerin ve sömürünün kaynağında bizzat sermaye düzeni bulunmaktadır. Bugün yapmamız gereken bu sermaye düzenini toptan karşıya almak ve sermaye düzeninin bütün unsurlarına karşı bir konumda bulunmak. 24 Haziran seçimlerinde düzen değişikliğini merkeze koymayan her politikanın sonu düzen siyasetinin teknesine su taşımak anlamına gelir.

Yağma yok, sosyalizm var!

24 Haziran seçimleri sağın sağla seçimidir. AKP iktidarı tarafından gündeme getirilen korsan seçimler düzen içi bir seçimi dayatmıştır. Gerek Cumhur İttifakı gerekse Millet ittifakı emekçi halkımız için kırk katır mı kırk satır mı seçeneği dışında bir anlama gelmemektedir.

Ama yağma yok, sosyalizm var! Sosyalist Türkiye şiarı bütün alanlarda yükseltilmeli, sosyalizm alternatifi toplumun karşısına çıkarılmalıdır. Meydanları boş zannedenler yanılıyorlar.

AKP'nin seçim manifestosu açıklandı

AKP değilmiş gibi...

S seçim sürecinde AKP'nin gündemlerdir duyurusunu yaptığı AKP İstanbul Kongresi tamamlandı. Kongre'de açıklanacağı duyurulan AKP'nin "seçim manifestosu"ndan ziyade Erdoğan'ın konuşmaları öne çıktı.

Kongre'de gözlemlenen bir konu ise AKP Genel Başkanı Tayyip Erdoğan'ın konuşması esnasında salonun sessizliği ve heyecansızlığı. Erdoğan konuşurken salondan elektrik alamayınca "ayağa kalkın" talimatının ardından salonda kıpırtıların olduğu dikkat çekti.

Kongre öncesi konuşan Başbakan Binali Yıldırım ise seçimde kendileri dışında kalanların "şer odakları" olduğunu ifade ederek her zamanki gibi kendilerinden olmayanları düşman ilan etti.

AKP'nin seçim manifestosunda öne çıkan başlıklar şöyle:

"Cumhuriyeti ilan eden bizim irademiz"

İktidara geldiği günden bugüne Cumhuriyet'in tüm kazanımlarını ortadan kaldıran sanki AKP değilmiş gibi, Erdoğan konuşmasında "1923'te Atatürk'ün öncülüğünde devletimizin yönetim şeklini Cumhuriyet olarak ilan eden bizim irademiz" ifadelerini kullandı. Bilindiği üzere 24 Haziran seçimleri aynı zaman-

da başkanlık sistemine geçişin de tarihi.

"Darbeler bize yapıldı"

15 Temmuz FETÖ darbe girişiminin ardından durumu kendi lehine çevirerek yaklaşık 2 yıldır OHAL ile memleketi yönetmeye çalışan, KHK'lar ile binlerce çalışanı ihraç eden, grevleri yasaklayan, binlerce insanı tutuklayan AKP değilmiş gibi, Erdoğan konuşmasında "27 Mayıs darbesi bize yapıldı. 12 Eylül darbesi bizi hedef aldı. 28 Şubat'la milletin inancını boğmaya kalkıştılar. Varlığımıza birliğimize huzurumuza kastettiler"

ifadelerini kullanabiliyor. Bilindiği üzere darbeler sonrası yüzbinlere varan sol görüşlü insanımız işkencelere uğradı, bazıları öldürüldü...

"Gezi kalkışması ile şehirlerimizi talan ettiler"

2013'te yaşanan Haziran Direnişi'ne öfkesi hiç bitmeyen Erdoğan sözü yine Gezi'ye getirdi. İktidara geldiği günden bu yana yaşam alanlarını ortadan kaldırıp AVM'lerle, rezidanslarla doğayı talan edip ülkeyi beton yığınına çeviren AKP

değilmiş gibi, Erdoğan "Gezi kalkışması ile şehirlerimizi talan ettiler" ifadelerini kullandı.

Alışıldık bir seçim manifestosu

AKP'nin seçim manifestosu ise beklenen etkiyi yaratmadı. Manifesto'da yer alan maddelere bakıldığında ise ilk göze çarpan uzun yıllar alışık olduğumuz seçim vaatleri olduğu.

Manifestonun bazı maddeleri şöyle:

- Daha tarafsız bir adaletin tecellisi olacak.
- Yeni sistemde, yönetimde söz sahibi olmanın yegâne yolu seçimlerle milletin kararından geçecek. Demokrasi tüm kurallarıyla eksiksiz işleyecek.
- Ekonomik ivme hız kazanacak. Faizler enflasyon ve cari açık düşecek. Vergi sistemi daha adil hale gelecek. Dar gelirli vatandaşın üstündeki vergi yükü düşecek.
- Bölge ve sektör bazlı teşviklerle istihdam artışı sağlanacak yeni fabrikaların önü açılacak. Enerjide dışa bağımlılığımız azalacak.
- Dış politikamızın temel ilkeleri, bağımsızlık, milli çıkar, milli güvenlik ve vicdani duruş olmaya devam edecek.

Pensilvanya ziyaretçilerinin yedisi AKP'den yeniden aday

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, cumhurbaşkanı adaylarının 100 bin imza ile belirlenmesine ilişkin olarak "FETÖ'nün siyasi ayağı varsa, seçmen ayağı da vardır. İmza verenler araştırılsın" derken, akıllara FETÖ ile birlikte fotoğrafı olan milletvekilleri geldi. Pensilvanya'da Fethullah Gülen'i ziyaret edip fotoğraf çektiren 12 AKP milletvekilinden yedisi yeniden aday oldu.

AKP'li milletvekilleri, 2012'de Boston'da Gülen cemaati tarafından organize edilen "Kültür Günleri" programına katılmış, o tarihte 12'si de milletvekili olan grup Pensilvanya'ya da giderek Fethullah Gülen ile de görüşmüştü. Birlikte ikinci namazı kılan vekiller, hatıra fotoğrafı da çektiler. Ziyarete kadın vekillerin başlarını kapatmaları da dikkat çekmişti.

Yüzbinler Erdoğan'a "T A M A M" dedi

AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın partisinin grup toplantısında "Millet ne zaman tamam der ise o zaman çekiliriz" demesi sonrası sosyal medyadan anında yanıt geldi.

Kısa sürede yüzbinlerce Twitter kullanıcısı, Erdoğan'ın sözlerini alıntılıyıp "#Tamam" yanıtıyla paylaşımlarda bulundu. 2 milyona yaklaşan #Tamam twitlerinin ardından AKP'nin trolleri #Devam hashtag'i ile paylaşım yapsa da bir etki yaratamadı.

Sosyal medyada yaşanan bu tablonun ardından AKP cenahından peşpeşe saldırı geldi.

AKP Sözcüsü Mahir Ünal bu mesajların 'FETÖ ve PKK'nın etkin olduğu ülkelerden' atıldığını savunmaktan çekinmedi.

Hükümet Sözcüsü Bekir Bozdağ ise "17-25 oldu FETÖ emniyetin içindeki teröristleri darbeye kalkıştı başaramadı. Ardından seçimler oldu, Kasım seçimlerinde halkımız onlara cumhurbaşkanımızı yedirdi. En sonunda bildiğiniz gibi darbe teşebbüsü ile cumhurbaşkanımızı ve ailesini yok etmek istediler. FETÖ'nün teröristleri ölüm yağdırmaya kalktı, yine iktidar-

dan cumhurbaşkanımızı indirtmedi. Cumhurbaşkanımızı yedirmedi. Onlar ölüm yağdırırken, yedirmedikleri lideri Cumhurbaşkanını Erdoğan'ı kimseye yedirmezler. 24 Haziran'da emaneti yine cumhurbaşkanımız alacaktır. İktidara

gitmenin yolu sandıktan geçer. İktidar Twitter'dan değil, sandıktan çıkacaktır... Milletin kime tamam, kime devam diyeceğini göreceğiz... Onlar rüya görüyorlar. 24 Haziran rüyalarının kabusu döndüğü gün olacaktır."

Var mı birbirlerinden farkları?

Dünün asenasından muhalif çıkar mı?

Siyasi kariyeri boyunca Meral Akşener'e ilişkin kamuoyuna zuhur eden algının ne menen bir şey olduğu herkesin malumu. Ancak işin tartışılması gereken boyutu bir dönemin hızlı "asenasının" ne olup ta bugün "AKP muhalifi" olarak pazarlandığı, bir kurtuluş umudu olarak servis edildiği.

"Sorumluluğu sonuna kadar alıyorum"

Ülkücülerin, "biz içerideyiz, fikirlerimiz iktidarda" diye tanımladıkları, 12 Eylül darbesi ile beraber, kısa bir süre ara verdiği siyasi hayatına 1995 yılında Doğru-Yol Partisi (DYP) ile dönen ve Tansu Çiller'in en yakınındaki isimlerden bir tanesi olarak yer alan Akşener'in İçişleri Bakanlığı yaptığı dönemdeki "icraatlarını" kendi ağzından çıkan itiraf niteliğindeki demeci ile hafızalarımızı tazeleyelim;

"Ben, İçişleri Bakanlığı yaptığım dönemde tarihin en uzun, en geniş, en kapsamlı sınır ötesi harekâtına imza atmış bir bakanım. Utanarak söylüyorum bazıları diyor ki sosyal medyada 'Meral Akşener MHP'ye genel başkan olmasın, faili meçhullerin sorumlusu O'dur' diyorlar. Ne dersiniz deyin hepsi kabulümdür. Bu ülke için, bu milletin birliği beraberliği için bir şey yapılması gerekiyorsa yapmışımdır, sorumluluğunu da sonuna kadar alıyorum."

Akşener'in, Ülkü Ocakları üyesi olduğu dönemde yakınlık geliştirdiği, dönemin tetikçileri ile 'dostluk' ilişkisini siyasete atıldığı dönemde de devam ettirdiğini, MİT'in 1998'de çete lideri Alaattin Çakıcı'ya düzenlediği operas-

yon öncesi, Akşener'in Çakıcı'ya "yerini değiştirmesi gerektiğini" söylediği bilgisini de buraya ekleyelim.

AKP'den yuvaya dönüş

Bilindiği gibi sağın en kıdemli isimlerinden Akşener, tarihler 4 Temmuz 2001'i gösterdiğinde, cemaat ve ABD koalisyonu ile kurulan AKP'ye üye olmuş, Recep Tayyip Erdoğan ve arkadaşları tarafından hayal kırıklığına uğratıldığını söyleyerek 2 Kasım 2001 tarihinde yuvası MHP'ye dönmüştü.

Sonrasında teşkilat içindeki başkanlık yarışı neticesinde saf dışı kalarak 'İYİ Parti'yi kurmuş ve siyasete bu sefer "genel başkan" sıfatı ile dönerek "Erdoğan'a karşı mücadelenin yılmaz neferi" olarak piyasaya sürülmüştü. Ne yazık alıcıları da olmuştu...

Fransa manda dönemine ait bayrağı "gururla" taşıyan cihatçı ÖSO, direnişin simgesi olan Suriye'nin meşru bayrağını ayaklar altında çiğnerken, Erdoğan ve şürekası bu çete mensuplarını "Suriye'nin yerli ve milli ordusu" olarak lanse ettiğinde, bu çete sürüsüne "müttefikimizdir" diyerek arka çıkan Akşener değil miydi? Ya da NATO üyesi olmakla övünen, memleketin taşı toprağı satılırken gıcını çıkartmayan, gericilik toplumsal alanın her zerresine yayılırken susan...

Başta sorduğumuz soruyu bir ekle yineleyelim;

12 Eylül 1980 darbesi ile birlikte, işlemediği bir suçtan ötürü yaşı büyütülerek idam edilen devrimci genç Erdal Eren hakkında "O bir jandarma erini öldürmüş katildir" açıklaması yaparak Erdoğan'la bir kez daha yan yana düşen dünyanın asenasından bir kurtuluş umudu çıkar mı?

Sivas katliamı ile adını duyuran isim: Karamollaoğlu

Bugün ise Karamollaoğlu'ndan bir "demokrasi savaşçısı, AKP muhalifi" çıkartma çabaları alıp başını gidiyor. Bu çabaların beyhude olduğunu tarihe düşülen birkaç not ile hatırlamak/hatırlatmak gerekiyor: Karamollaoğlu, 2 Temmuz 1993'te Sivas'ta saldırgan kitle Madımak Oteli'nin önünde yanlarına gittiğinde, 'Mücahit Temel' sloganlarıyla karşılaşmış, "Bir defa şöyle bir fatiha okuyalım. Şunların ruhuna el fatiha diyelim" diye konuşmuştu. Katliamın ardından, Almanya'da düzenlenen Milli Görüş gecesinde, Hasan Hüseyin Ceylan ve Şevki Yılmaz ile birlikte konuşmacı olan Karamollaoğlu, "Pir Sultan şenliği diye sağa sola kafir Marks'ın resimlerini asarlarsa, komünist propaganda yaparlarsa Sivas halkı ne yapsın..." sözlerini sarf etmişti.

Karamollaoğlu'nun geçtiğimiz sene verdiği bir röportajda Sivas katliamına ilişkin söyledikleri ise unutulacak gibi değil, "Sivas katliamı demekten imtina ediyorum, çünkü hakikaten katliam başka bir şey. Evet, 33 kişi can verdi, bunu kabul ediyorum. Birisi gidip doğrudan insanları katlettiği zaman katliam olur. Orada bir kişinin gidip birisini doğrudan doğruya katlettiği vaki değil."

Karamollaoğlu'na göre içinde yüzlerce insanın, Türkiye'nin en aydınlık simalarının olduğu bir otelin cayır cayır tutuşturulması kasti bir durum değil. Ve

hatta kendisinin habis kitleye "gazanız mübarek olsun" diye bağırması da...

Karamollaoğlu'ndan AKP karşıtlığı çıkar mı?

Karamollaoğlu'nun ne siyasete atıldığı yıllarda, ne 25 yıl önce Sivas katliamında ne de bugün söylemlerinde en ufak bir değişiklik, ideolojik doktrininde bir farklılık bulunmamaktadır.

Köküne kadar Amerikancı bir parti olan AKP'den farklı olarak, Karamollaoğlu anti-Amerikancı mıdır?

Kendi iktidarında üslerin kapatılmasına ya da NATO'dan çıkılmasına ilişkin bir tasarrufu olacak mıdır?

BOP'un eşbaşkanı olmakla övünen Erdoğan'ın ve partisi AKP'nin Suriye politikasına ilişkin bir itirazı var mıdır?

Emek düşmanı, piyasacı AKP'den farklı olarak ne söylemektedir Karamollaoğlu.

Yurttaşlarımız AKP tarafından beslenip büyütülen cihatçılar eliyle yüzer yüzer öldürüldüğünde buna ilişkin bir tepki üretmiş midir?

Tarikat yurtlarında çocuklarımıza tecavüz edilirken sesini çıkartmış mıdır?

Örnekler çoğaltılabilir. Karamollaoğlu kendi rotasında milim sapmadan siyasi hayatına devam ediyor. Bu konuda hadi hakkını teslim edelim, istikrarlı bir figür, tutarlı da aynı zamanda. Gericilikse gericilik, işbirlikçilikse işbirlikçilik, piyasacılıksa piyasacılık...

Düzen partileri yer kapma peşinde

Önce AKP, olmadı CHP

Türkiye erken seçime doğru yol alırken düzen siyasetinde omurgasızlık tüm hızıyla devam ediyor. Daha önce açıklanan ve dört partinin kurduğu "Millet ittifakı"nın içinde yer alan Saadet Partisi, her ne kadar bu süreçte AKP karşıtıymış gibi bir kılıfa sokulmaya çalışılsa da partinin Genel Başkan Yardımcısı Lütfi Yalman'ın verdiği röportaj durumun hiç de böyle olmadığını ortaya koyuyor.

Yalman, katıldığı bir televizyon programında ittifak görüşmelerini ilk olarak AKP ile yaptıklarını ancak bir sonuç alamadıklarını söyledi.

Yalman, konuşmasında "Çok üzülerek ifade edelim, sayın AK Parti Genel Başkan Yardımcısı bize gelene kadar, biz hiçbir partiyile ittifak görüşmesi yapmadık. Dikkat edin. Genel Başkanımız Tayyip beye hem başsağlığına hem de AK Parti'ye genel başkan ol-

münasebetiyle de bazı görüşmeler yapıldı. Tabi karşı taraftan bir teklif var, bütünleşelim deniliyor. Tabiri caizse kapatın gelin. Biz soruyoruz o zaman, peki nasıl olacak? Bizim Genel Başkanımız, arkadaşlarımız hepsi dedi ki; bakın biz Başbakanlık, bakanlık, milletvekilliği pazarlığı yapmayız. Bunu ayıp sayarız. Türkiye'nin çok önemli meseleleri var. Ekonomik konularla ilgili, dış politikayla ilgili, terör meselesine yaklaşım konularıyla ilgili, Türkiye'de bir takım ihalelerle ilgili iddialar şaibeler konuşuluyor. İsraf var, bir kamplaşma var. Bu konularla ilgili yapmamız gerekeni konuşalım. Gerisi ondan sonra... Aynen bunlar söylendi. Bu bir. İkincisi AKP-MHP kendi amblemiyle girecek. Bizim amblemimize MHP'nin karşı çıktığını söylediler bize. MHP diyor ki; Saadet Partisi BBP gibi AKP listelerinden girsin, biz ayrı ayrı girelim. Bizim bunu kabul etme imkânımız yok ki..."

Tabi m a s ı gittiğin- oldu. Tabi karşı taraftan bir teklif var, bütünleşelim deniliyor. Tabiri caizse kapatın gelin. Biz soruyoruz o zaman, peki nasıl olacak? Bizim Genel Başkanımız, arkadaşlarımız hepsi dedi ki; bakın biz Başbakanlık, bakanlık, milletvekilliği pazarlığı yapmayız. Bunu ayıp sayarız. Türkiye'nin çok önemli meseleleri var. Ekonomik konularla ilgili, dış politikayla ilgili, terör meselesine yaklaşım konularıyla ilgili, Türkiye'de bir takım ihalelerle ilgili iddialar şaibeler konuşuluyor. İsraf var, bir kamplaşma var. Bu konularla ilgili yapmamız gerekeni konuşalım. Gerisi ondan sonra... Aynen bunlar söylendi. Bu bir. İkincisi AKP-MHP kendi amblemiyle girecek. Bizim amblemimize MHP'nin karşı çıktığını söylediler bize. MHP diyor ki; Saadet Partisi BBP gibi AKP listelerinden girsin, biz ayrı ayrı girelim. Bizim bunu kabul etme imkânımız yok ki..."

AKP olmadıysa CHP olur

Temelde AKP'nin gerici, piyasacı, emperyalist politikaları ile ortaklaşan SP, AKP'den istediğini alamayınca CHP ile temaslarda bulundu. Düzen siyasetinin tüm çıplaklığıyla omurgasızlığını ortaya koyduğu seçim dönemleri bu sene de "niteliğinden" bir şey kaybetmiyor.

Bu ittifak ile adından en çok bahsedilen isim SP Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu. Hatırlanacağı üzere Karamollaoğlu Sivas Katliamı döneminde Sivas Belediye Başkanlığı görevindeydi ve katliamın kışkırtıcılarının başında geliyordu.

İnce'den umut olur mu?

AKP- MHP ittifakının korsan seçim kararından sonra düzen muhalefetinin kimi aday göstereceği merak konusu oldu. Muhalefetin ortak aday göstermesi konusunda görüşmeler yapılırken Abdullah Gül, Abdüllatif Şener gibi isimler dahi ciddi bir seçenek olarak gündeme geldi. Ancak ortak aday konusunda uzlaşa sağlanamayınca ilk tur için bütün partilerin kendi adayları ile seçime girmesi kararlaştırıldı. Saadet Partisi ve İyi Parti genel başkanlarını aday gösterirken Cumhuriyet Halk Partisi Yalova Milletvekili Muharrem İnce'yi aday gösterdi.

Peki Muharrem İnce gerici AKP rejiminden kurtulmak isteyen emekçilerin ilericilerin, yurtseverlerin arayışına ne kadar yanıt verebilir?

Emekçinin hakkına her patron kadar "duyarlı"

CHP içinde ki muhalefetin güçlü isimlerinden biri olarak sık sık gündeme gelen, son genel kurulda Genel Başkanlığa aday olan Muharrem İnce Kemal Kılıçdaroğlu'na karşı sert eleştirileri ile de biliniyor. 1964 Yalova doğumlu olan İnce öğretmenlik ve dersane işletmeciliğinin yanı sıra bir dönem Yalova spor'un basın sözcülüğü de yapmıştır.

Dershane işletmeciliği yaptığı dönemde 10'dan fazla emekli öğretmeni 10 yıl boyunca kayıtdışı ve sigortasız çalıştırmak, o dönemde yürürlükte olan Tasarruf Teşvik Fonu ve Konut Edindirme Yardımı ödentilerini yatırmamak suçundan para cezasına çarptırıldı. Aynı dönemde CHP Yalova İl Başkanlığı yapan İnce işlettiği dershaneye denetime gelen devlet memurlarını tehdit yoluyla caydırmaya çalıştı.

İlk seçim vaadi avrupa birlikçilik;

Adaylığı açıklandıktan sonra konuşan Muharrem İnce seçimleri kazanması halinde Türkiye'yi yeniden Avrupa Birliği hedefine yönlendireceğini söyledi. Emperyalizmin başat öznelerinden olan Avrupa Birliği hedefi emekçilere değil olsa olsa sermaye sınıfının çıkarlarına hizmet eder. Yıllardır demokrasi ve özgürlük safatalarıyla Ortadoğuyu ABD ile birlikte kana bulayan, milyonlarca insanın ölümüne sebep olan, dünyanın kaynaklarını sömürmek için savaşı kış-

kırtmaktan geri durmayan Avrupa Birliği'nden medet ummak, üstelik bunu sol adına dillendirmek büyük bir gaflettir.

Muhafazakarlıkta Erdoğan ile yarış telaşı;

Cumhur İttifakı'nın karşısına İslamcı Karamollaoğlu ve Ülkü Ocaklarının militanı olarak yetişen Akşener ittifakı ile çıkınca Muharrem İnce'de muhafazakarlıkta geri kalmayacağını gösterme telaşına düştü. Yine adaylığının açıklanmasının hemen akabinde yaptığı konuşmada "Bahçeli'nin politikalarına karşıyım ülkücülere karşı değilim, aksine son seçimleri onların desteğiyle kazandım" ifadelerini kullandı.

Cuma Namazı sonrası cami çıkışında basına demeç vermeyi uygun bulan İnce, Anıtkabire yaptığı ziyarette ise saygı duruşundan sonra dua ederek fotoğraf vermeyi tercih etti.

Herşey düzenin bekası için;

Adaylık açıklamasından sonra çalışmalarını hızlandıran İnce önce yol arkadaşları Akşener ve Karamollaoğlu'nu ziyaret etti. Ardından Erdoğan'dan randevu talep etti. Erdoğan'ın "AKP Genel Merkezi'nde görüşebiliriz" açıklamalarına yanıt veren İnce "siyasette küslük olmaz" diyerek düzenin devamı için gerekeni yapacağı mesajı verdi.

Seçilmesi durumunda Çankaya köşkünü kullanacağını, gençlere 19 Mayıs ve 29 Ekim'de 500'er lira para dağıtacağını söyleyen Muharrem İnce'nin özelleştirme adı altında yağmalanan kamu kaynaklarının kamulaştırılması, Emperyalizme bağımlılığın adı olan Uluslar arası sözleşmelerin iptali, NATO'dan çıkılması, emekçilerin gaspedilen haklarının kazanılması, işsizliğin çözülmesi gibi konularda ise diğer düzen aktörlerinden farklı bir yanıtı bulunmuyor.

Her seçimde bu sefer "daha önemli" diyerek ve gerici AKP iktidarından kurtulmak isteyen toplumsal kesimlere tek alternatif olarak sandığı ve kendi adaylarını gösteren CHP bu kez Muharrem İnce'yi sahaya sürmüştür. Ancak adaylığı açıklandıktan sonra sergilediği performansı mevcut düzenin gemisinden ayrılmayacağını gösteriyor.

DOSYA: Solun seçim sınavı: Devrimcilik ve reformizm

Bu hafta PUSULA'mızı solun seçim tutumuna ayırdık. Bu haftanın ilk yazısı Ali Ateş tarafından kaleme alınan "Solun seçim sınavı: Devrimcilik ve reformizm". Ardından "Türkiye solunun HDP ile dansı" yazısı Neşe Deniz Babacan tarafından kaleme alındı. "Türkiye'de siyasetin aynası ve sol" yazımız 3.yazı. İlker Demirer tarafından kaleme alınan yazımız, Cem Ademoğlu'nun yazdığı "Devrimci siyaset dört işleme sığar mı?" yazısı takip ediyor.

İyi okumalar

Solun seçim sınavı: Devrimcilik ve reformizm

Eskiden demokratik devrim tartışması bile "arada Çin Seddi yok" gibi sosyalist devrime açılan bir bağlamla ele alınırdı. Ya da demokratik devrim aşamasında sosyalist görevlere yer var mıdır yok mudur tartışmasından, devrimin kesintisiz ve sürekliliğinden tutulurdu. Bugün aşamacı devrimciliğin bile çok gerisinde bulunan bir muzdariplik söz konusudur

■ Ali Ateş

Bugün Türkiye sosyalist hareketinde politik ve teorik tartışmaların eşiği çok aşağılara düşmüş durumda. Burada kasdedilen usulen bir saptamadan çok öte bir anlama sahip. Sığ, seviyesiz, düzeysiz bir tartışma kültüründen bahsedildiği anlamı çıkmasını, bizzatlı tartışmaların konusu, yönü, hedefi, içeriği bağlamında bir "eşik düşüklüğünden" bahsetmek gerekiyor.

Örneğin devlet tartışması, emperyalizm tartışması, sınıflar tartışması, düzen siyasetinde partilerin sınıfsal temsiliyeti ya da devrim stratejileri tartışmaları bugün neredeyse yapılmıyor. Özellikle bu tartışmalar üzerinden belli bir stratejiye ve siyasal hatta yaslanmayan, neredeyse günlük diyebileceğimiz bir refleksif hal söz konusu. Burjuva diktatörlüğünün üzerinde tepindiği siyaset zemininde konumlara ve tepkilere endekslı bir basiresizlik, çaresizlik ya da iddiasızlık tespiti yapmak çok abartı sayılmamalı.

Örneğin 24 Haziran seçimlerine yönelik Türkiye sosyalist hareketinin çok parçalı ve dağınık öbeklerinin hemen hemen birçoğu seçim kararını ortaya koyarken büyük bir tereddüt gösterdi. CHP ve HDP'nin seçim politikasını ya da adaylarını beklemek kadar önündeki yolu göremeyecek ve tutumunu erteleyecek kadar basiret bağlanması durumu apaçık ortada. Bunun bir yanı sıkışma bir yanıyla da devrimci bir iddianın artık gerilerde kaldığı bir statükonun varlığı oluşturuyor. Ama hepsinden öte Türkiye'de burjuva siyasetin belirlediği bir çerçeve dışına çıkamayan bir sosyalist hareket gerçeği karşımızda duruyor.

Örneğin 16 Nisan referandumu ile birlikte Türkiye sosyalist hareketinin üzerinde durduğu konulardan bir tanesi seçim güvenliği, bu anlamıyla sandıkların "korunması" başlığı öne çıkmıştı. Mühürsüz oy tartışmalarıyla 16 Nisan

referandumunun geçersiz olduğunu iddia eden ve AKP'nin seçimlerle gitmeyeceği vurgusu çok dillendiren Türkiye sosyalist hareketinin önemlice bir kısmı, 24 Haziran korsan seçimi gündeme geldiğinde, bu gündemi neredeyse unutmuş, düzen muhalefetinin adaylaşması kampanyasının bir parçası haline gelmiştir.

Bugün düzen tartışma konusu olmaktan çıkmıştır. Neredeyse Erdoğan'ın seçilip seçilmemesi üzerine bir tartışma Türkiye sosyalist hareketinin ideolojik, teorik ve politik zemininin tek parametresi haline geldi. Erdoğan kapitalist düzenden büyük mü değil mi bile başlı başına ele alınması gereken bir konu. Kaldı ki Marksist teorinin yaşam-bilinç, altyapı-üstyapı ya da toplumsal dinamikler-siyasal dinamikler arasındaki ilişkilere dair çözümlenmeleri gündemden düşmüş, burjuva muhalefetinin ağızyla yürütülen bir solculuk türemiş durumda. Erdoğan'ın başkan yaptırılıp yaptırılmayacağı bugün Türkiye sosyalist hareketinin tek argümanı, eksenini, hedefi ve parametresi haline geldi. Ancak eskiden düzen değişikliği talebi, kapitalizme karşı mücadelenin stratejisi, devrimci güçler-karşı devrimci güçler ayrıştırması gibi bütün başlıklarda artık yellere esiyor.

Buradaki temel hastalığın altında yatan demokratizmin ya da aşamacı siyasi hattın yeniden üretimi. Ancak eskiden demokratik devrim tartışması bile "arada Çin Seddi yok" gibi sosyalist devrime açılan bir bağlamla ele alınırdı. Ya da demokratik devrim aşamasında sosyalist görevlere yer var mıdır yok mudur tartışmasından, devrimin kesintisiz ve sürekliliğinden tutulurdu. Bugün aşamacı devrimciliğin bile çok gerisinde bulunan bir muzdariplik söz konusudur.

Düzen sağa kaymaktadır. AKP ile birlikte burjuva düzenin merkez eksenini sağa kaymış, AKP merkeze yerleşerek, bu sağa kayışın ağırlık noktasını oluşturmuştur. Düzenin merkez ekseninin sağa kayması, düzenin bütün aktörlerini de

bu "eksene" göre yeniden konumlanışa itmiştir. Örneğin CHP, ulusal-Kemalist bir parti olmaktan çok liberal bir parti haline gelmiş, her türden görüşü kendi içinde barındıran bir parti hüviyetine kavuşturmuştur. 1965 yılında Türkiye İşçi Partisi'nin 15 milletvekili ile seçimlere girmesi düzen siyasetinde yeni bir koordinat eksenini oluşturmuştu. CHP, kendisini tam da bu yüzden "ortanın solu" diye tarif etmiş, sosyalist solun etkisini kendi konumunu yeniden tarif ederek siyasal haritada kendisine alan açmaya çalışmıştı. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, solun CHP dışında bir güç olarak devreye girmesidir. Ancak bugün Türkiye sosyalist hareketi neredeyse kendisinden kaçmakta, kendisinin bir güç olmasını istememekte, düzen aktörlerini itip-çekmekten öte kendisini itip kakmaktadır.

Bakınız bu sözler bizzat CHP'nin başkan adayı Muharrem İnce'ye ait: "Biz, bir büyük yolculuğa çıkacağız. Korku şu; muhafazakarlar diyorlar ki; bak bizim dönemimizde bazı haklarınız oldu, bu seçilirse kaybedersiniz bu haklarınızı. Muhafazakar kardeşlerime sesleniyorum. İster evinde, ister dışarıda, ister devlette tak. Bu mesele milletin meselesi olmaktan çıkmıştır. Nerede istiyorsan orda tak başörtüsünü ama bunu siyasetin sıcak malzemesi yaptıрма. Benim böyle bir derdim yok." Bu sözler AKP tarafından değil bizzat CHP başkan adayı tarafından ifade edilmişti. Buradaki sağcılaşma ya da 15 yıllık AKP iktidarının yaratmış olduğu "yeni Türkiye" denklemine yerimizi alıyoruz sözünden başka bir şey değildir. AKP'nin karşı-devriminin en önemli konusu, gericileşen bir ülke ve laikliğin kağıt üzerinde kalması idi. Bugün AKP karşıtlığımızın, özel olarak sosyalist hareket ve genel olarak Cumhuriyetçi toplumsal kesimler söz konusu olduğunda, laiklik hassasiyeti üzerinden şekillendiği açık bir gerçektir. Fakat laikliği ortadan kaldıran AKP'nin ve AKP eliyle kurulan

"İkinci Cumhuriyet rejiminin" yaratmış olduğu siyasal zemine boyun eğen, kabul eden bir CHP'nin AKP muhalifliğinin bir yerden sonra anlamı bulunmuyor.

CHP'nin başını çektiği Millet İttifakı'nın geleneksel 3 sağ partiyle kurulması, eğer ortak bir mutabakat olsaydı AKP kurucusu Abdullah Gül'ün ortak aday olacağı bugün gün gibi açıkken, hâlâ düzen solundan umut beslemek Türkiye solunun geldiği yeri göstermesi açısından manidar bulunmalıdır. "Eşik düşüklüğü" tam da burada aranmalıdır. Burjuva düzenin ufku artık Türkiye sosyalist hareketinin önemli kesimlerini bırakın etkilemeyi, düpedüz belirleyen bir hal almıştır. Düzen karşıtlığı değil, düpedüz düzen siyasetinin parçası olan bir reformizm söz konusudur.

Türkiye sosyalist hareketinde birileri havluyu çoktan atmıştır. Denecektir ki, Erdoğan'ın iktidardan inmesi, Türkiye'de özgürlüklerin, demokrasinin, adletsizliklerin önünü açacak, baskıyı ortadan kaldıracak ve solun önü açılacaktır. Türkiye sosyalist hareketinin sığ ezberi bu kadar.

Elbette Türkiye'de her sağcı iktidarın güçsüzleşmesi önemli sayılmalı. Ancak bugün AKP iktidarının düşmesi ya da Erdoğan'ın başkan olamaması, Türkiye burjuva düzeninin temel taşlarını yerinden oynatmayacağı İnce'nin yukarıdaki sözlerinde saklıdır. Kaldı ki CHP adayı İnce, çok ince bir siyaset yürüterek, bütün başkan adaylarını ziyaret ederek AKP'nin yaratmış olduğu kutuplaşmayı uyuma dönüştürmek için adım atmaktadır. Bugün burjuva muhalefet düzenin tahribatlarını gidermek, devirdiği çamaları kaldırmakla meşgul. "Toplumsal uyum, emperyalizmle uyum" bugün burjuva düzen muhalefetinin ortak noktası ve hedefi olarak asgari bir zemin haline geldi.

Türkiye sosyalist hareketi, düzeni onarmak isteyen burjuva muhalefetinin destekçisi haline gelerek reformizme dolu dizgin koşmaktadır.

Türkiye solunun HDP ile dansı

Kürt siyasi hareketi tarafından Türkiye solunun bütünselliğinden ziyade “Türk solu”na yapılan vurgu bir tercihin de göstergesi. Bu tanım 1990’lı yıllardaki bir sınıflamadan çok daha farklı bir yere denk düşüyor. Kürt hareketi tarafından böylesi değerlendirmelere maruz kalan Türkiye solunun bir bölümü ise kayıtsız şartsız HDP destekçiliği ve Kürt hareketine kuyrukçuluğa oldukça açık görünüyor

■ Neşe Deniz Babacan

Arka plandaki temel olgu: Aşamacılık

Türkiye solunun Kürt siyasi hareketi ile ilişkileri ve bugüne kadar kurduğu ittifaklar ya da işbirlikleri bu yazımızın ana konusunu oluşturmuyor. Ancak özellikle son yıllarda tamamen normal sayılmaya başlayan işbirliği/tabiiyet ilişkisinin arka planında temel olarak aşamacılık olduğunu belirtmek gerekli. Aşamacılığın kaynağında ise iki başlık yer almaktadır:

Birincisi, Kürt siyasi hareketinin Türkiye topraklarındaki son çıkışının geldiği nokta tamamen aşamacılık ve demokrasibilik ile bezeli hale gelmiştir. Kökeni itibarıyla de aşamalı devrim tezini merkeze koyan ancak Sovyetler Birliği’nin var olduğu koşullarda ulusal sorun ve sosyalist devrim çizgisini görece “devrimci bir hatta” taşımaya çalışan Kürt siyasi hareketinin geldiği noktanın çok farklı olduğu görünür haldedir. Post Marksist, yerelci, mikro milliyetçi, köy komünleri üzerinden merkezi iktidarı kuşatma stratejileri ile büyük bir başkalaşım geçiren Kürt siyasi hareketinin köken olarak bunlara açık bir ideolojik konumlanışı olduğu şimdilik (ya da bu yazı açısından) tali bir başlık olarak görülebilir. Dolayısıyla özellikle hareketin en yetkili ve otoriter ağzından bu başkalaşımın teorize edilmesi büyük dönüşümün tamamlanma sürecini beraberinde getirmiş ve nedense bu dönüşüm dönemi AKP iktidarının şu an için on altı yıllık

iktidarı ile çakışmıştır.

Kabaca söylenmesi gereken şey, Kürt kimliğinin ve dilinin asimile edilemediği ancak Kürt siyasetinin düzen siyaseti tarafından asimile edildiği, Kürt emekçilerinin de sisteme entegrasyon sürecinde büyük bir mesafe kaydedildiği ortaya konulmalıdır.

Demokratik cumhuriyet, demokratik özerklik vb... kavramlarla Kürt siyasi hareketinin gerek Kürt emekçilerine gerekse Türkiye solunun önüne çıkarttığı temel olgu aşamacılık olmuştur.

Türkiye solunda bu duruma teşne olanlar

Aşamacılığın kaynağında iki başlığın olduğundan bahsetmiştik. Birincisi, Kürt hareketinin geldiği pozisyon ile ilgili idi. İkincisi ise, Türkiye solunun önemli sayılabilecek bir bölümünün gerek köken gerekse güncel durum itibarıyla aldığı pozisyonla birlikte açığa çıkmıştır. Bu durumun topluma seslenmek ya da emekçilerin taleplerine karşılık hareketlerdeki reformizme ya da düzen siyasetine kayışın maskelenmesi olarak görülmeli.

AKP ve MHP ittifakının Türkiye’deki sermaye düzeninin bekası için gündeme getirdiği 24 Haziran’daki korsan seçimler tam da Türkiye solundaki aşamacı eğilimlerin ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Bu aşamacılığa yataklık yapan yer ise bir yanıla CHP olmaya devam ederken özellikle Kürt siyasi hareketi ve HDP ön plana daha fazla çıkmıştır.

Gelinen noktada, Marksist geçinen ve Türkiye solunun teorisyenleri olarak görülen bazı kesimler artık solun güncel olarak Milli Demokratik Devrim çizgisinin ağırlığı altına girdiğini ifade etmekte, bunun propagandasını yapmaktadırlar. Pratik sonucu kestirmek ise çok zor olmasa gerek: Sosyalizm mücadelesinin geri çekilmesi ve asgari demokratik talepler adına seçimler aracılığı ile “AKP’den kurtulma” stratejisinin hayata geçirilmesi.

HDP’nin bu bahiste payanda olarak görülmeye çalışılması ise 2015 seçimleri itibarıyla Türkiye solunun gündemine sokulmuştu. Bu durum devam etmektedir. Aşamacılığın 2018 yılındaki korsan seçimlere yansması ise, HDP’nin bu seçimlerdeki yegane sol olarak lanse edilmesi, HDP’ye yapılacak yatırım ile demokrasi mücadelesinin ilerletileceğine dair olan inanç ve bunun pratik karşılıkları olarak ortaya çıkmaktadır.

Bazı başlıkları unutmamak gerekiyor

Genelde toplum için söylenen “balık hafızalılık” durumu Türkiye solunun kadroları için daha fazla geçerli olsa gerek. Eğer böyle değilse ortada bir körleşme ya da açık bir şekilde saf değiştirme olduğunu tespit etmek gerekir ki solcum deyip Sivas katliamının sorumlularından bir tanesine Cumhurbaşkanlığı adaylığı için destek olmak bu saf değiştirmenin en temel noktalarından bir tanesi olarak görünür hale gelmiştir.

Diğer taraftan Türkiye kapitalizmi-

nin devamlılığı ile özel bir problemi olmayan, Avrupa Birlikçi, sermaye sınıfı ile işbirliğini savunan ve Ortadoğu’da başta ABD ve Fransa gibi emperyalist ülkeler ile askeri siyasi işbirliği içerisinde olan Kürt siyasi hareketinin Türkiye’deki yasal örgütlenmesi HDP’nin kanatları altına girmek için aşamacılığın ötesine de geçmek gerekmektedir. Dolayısıyla bu noktada da Türkiye solunun HDP ile yan yana gelmek adına özündeki bazı yönelimlerden ricat etmesi istenmektedir.

AKP iktidarının Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş dinamiklerine karşı duruşunun yanında olan, gericilik konusunda biçimsel tavır alan ve Şeyh Said’i kutsayan, kapitalizm karşıtlığında şekilci, ulusal kurtuluş mücadelesini emperyalizme endeksli bir şekilde devam ettiren HDP ile Türkiye solunun yaptığı dansın geçmişten bağımsız ele alınması mümkün görünmüyor.

Türkiye’deki İkinci Cumhuriyet rejimine adım adım eklenen Kürt siyasi hareketi, Türkiye solunu da bu yöne doğru çekiyor. AKP’ye karşı mücadele ile gericici, işbirlikçi sermaye düzenine karşı mücadeleyi ayırmaya başlayan solun bu süreçte bir şey kazanması da çok olasılık dahilinde değil. Liberalizmin ve Kürt ulusalcılığının sentezine oturan HDP’nin tam da bu ayrıma oturduğu ve ibreyi birincisinden yana bükerek “solcu ya da devrimci” bir hatta oynadığını ortaya koymak ve yaşananların bir yanılısına olduğunu ortaya koymak gerekiyor.

Türkiye'de siyasetin aynası ve sol

■ İlker Demirer

"Türkiye'de sermaye sınıfının ve emperyalizmin başında olduğu 16 yıllık dönüşüm bir anda ortaya çıkmadığı gibi, sosyal mücadelelerin ürünleri ortaya çıkmadan mantıklı sonuçları ortadan kaldırılamaz. Bu sosyal mücadele, dar anlamıyla ekonomik mücadele anlamında olmamak kaydıyla, derin bir sınıfsal farklılığa ve siyasi programa sahip olmak zorundadır. Böylesi bir program adlı adınca soldur ve sosyalizme açılan bir pencereyi temsil etmektedir."

Lev Nikolayeviç Tolstoy, yalnızca yaşadığı çağın değil aynı zamanda insanlık tarihinin de ender bulunan edebi yeteneklerine sahip bir anlatıcıydı. Kendi döneminde yazdıklarıyla tek bir ülkenin çehresini anlatmakla kalmamış, aynı zamanda insanların içindeki çelişkili konuları da eşsiz bir biçimde anlatarak kendinden sonraki kuşağa da ilham vermişti. Bu ilham, Tolstoy'un bizzat kendisinin dahi anlayamadığı, hatta çözümlemesiyle dahi yetersiz bir mevzide yer aldığı bir dönemde dahi yazınıyla "Rus Devrimi'nin aynası" olmayı başarmıştı.

Tolstoy'u Lenin tarafından 1908 yılında Rus Devrimi'nin aynası olarak nitelendirilmesine iten şey; gerçekliği olduğu gibi yansıtmaya dahi, içinde bulunulan sürecin çelişkili karakterini kendinde taşımasından ötürüydü.[1] Tolstoy, insanların sefaletini, düzenin çürümüşlüğüne resmettiği gibi; öneri olarak getirdiği "ahlaki çözümler" ile kendi bulunduğu sınıfın da "çelişkilerini" ortaya koyuyordu. Bu anlamıyla Tolstoy içinde bulunan durumun aynası konumundaydı.

Bugün de Türkiye bir "çelişkiler diyarı" olarak siyasetinin aynasında benzer bir biçimde zahiri görüntüleri yansıtıyor. Türkiye siyaseti bir yandan geçmişin biriktirdiği sorunları çözümsüzlük noktasına taşırken, diğer yandan olmayan çözümleri "kendini" adına olumsuz gibi göstermek konusunda pek bir maharetli davranıyor. Her biri düzenin tilmizleri olan koronun oluşturduğu "siyasetçi yığını" bu çelişkiler diyarının aynasında Türkiye'yi yansıtıyorlar.

Siyaset dört işlem midir?

Siyaset aynasının gösterdiği Türkiye şimdi bir seçime hazırlanırken, bu seçimlerde "çözüm nerede?" sorusuna cevap üretiyor. Üretilen cevabın büyük bir çoğunluğu da esasen biriken sorunların çözümüne değil, "bu düzen sorunsuz nasıl devam eder" mantığına dayanmakta. Böyle bir mantık, geçmiş dönemlerden ders almadığı gibi, siyaseti dört işlem hesabına, kaba bir sosyolojik okumaya doğru daraltıyor. Hâlbuki "dört işlem" her zaman uygun cevabı bulmaya yetmeyebilir.

Dört işlem hesabı bugünkü siyaset arenasında "ittifaklar" doğurmuş durumda. Her biri aynı sınıfın siyasi programını

yansıtan onlarca farklı siyasi parti, bugünkü seçim tablosunu oluştururken, ülkenin yaşadığı 16 yıllık dönüşümün oturması için uğraşiyor. AKP'nin düzende yarattığı dönüşümün toplum nezdinde yarattığı ağır tahribat "etki-tepki yasası" gereğince sonuçlarını doğururken, bu sonuçların dar bir matematik hesabına ve dört köşeli bir seçim sandığına sığması beklenebilir mi?

Düzen açısından "evet", ancak emekçiler açısından cevabı "hayır" olan bir sorudur bu. Düzenin sağlıklı-sollu unsurları, her türden muhalifi, incelikli birer çizgi izleseler bile sonucunda bugünkü dönüşümün karşısında çaresizlerdir. Siyaset aynasının yansıttığı çelişkilerin dört işlem matematiği ile çözülmeye çalışılması da kendi dar çerçevesinde kalmak zorundadır.

Bu anlamıyla Türkiye siyasetinin aynası, Tolstoy'un yansıttığından bile daha beter bir durumdadır.

"Dönüşümün" basit mantığı ve solun konumu

Çelişkili siyasetin derin sularında boğulmamak için ise bugün başka bir çiz-

ginin şekillenmesi gerekiyor. Bir kere her şeyin başına şu gerçeği yazmamız gerekli; 16 yıldır yaşananlar arızı bir dönemin ürünü değildir. Yaşanılan dönüşüm basit değil ve sonuçları itibarıyla "geriye doğru" döndürülemez. Dönüşüm neden olan makinenin baştan aşağı kırılıp atılması ve yenisiyle değiştirilmesi şart.

Makinenin yenisiyle değiştirilmesi için ise dönüşümün oluşumunu anlamak gerekli. Türkiye'de sermaye sınıfının ve emperyalizmin başında olduğu 16 yıllık dönüşüm bir anda ortaya çıkmadığı gibi, sosyal mücadelelerin ürünleri ortaya çıkmadan mantıklı sonuçları ortadan kaldırılamaz. Bu sosyal mücadele, dar anlamıyla ekonomik mücadele anlamında olmamak kaydıyla, derin bir sınıfsal farklılığa ve siyasi programa sahip olmak zorundadır. Böylesi bir program adlı adınca soldur ve sosyalizme açılan bir pencereyi temsil etmektedir.

Bu temsilin bugünkü anlamıyla dar, etkisiz ve sonuç alıcı bir etki yaratmayacağına dair inanç ise iki nedene da-

yanmaktadır. Birincisi sosyal anlamıyla güçsüz sınıfsal bağlara sahip olunmasından, ikincisi ise zayıf bir fikri düzeye sahip olunmasından kaynaklanıyor. İlk neden her türden düzen muhalefetine eklenmeye, ikinci neden ise ezber düzeyinde siyasi çözümlemeye neden oluyor.

"Tamam" derken unutulun

Hâlbuki ne emekçi halk bu tabloya mahkûm değil, ne de sol bu denli malul değil. Emekçilerin biriken sorunlarına karşı "tamam" diyerek iktidarı uyarmasının ikirciksiz bir düzen karşıtlığına, örgütlü bir siyasal mücadeleye dönüştüğü ölçüde gerçeğe dönüşme olasılığı vardır. Aksi takdirde sanal dünyanın tepkileri ile sınırlı bir siyaset aynasının gösterdikleriyle avunulur.

Bugün solun önünde duran ödev, kendini bu düzlemde yeniden üretmesidir. Emekçilere dayanan, emperyalizmden tam boy kopuşu savunan, gericiliğe karşı aydınlık bir Türkiye mücadelesini kendi havuzuna dolduran bir sol emekçilerin hayallerini sandığa sığdırmaz. Sol, bu ülkenin ayırık otu olarak değil, buğday başağı olarak sıyrılmak zorundadır.

Onun için tam da 24 Haziran sürecinde "Tamamsa, bu düzeni değiştir" diyen ve sosyalizmi ikirciksiz bir biçimde öne çıkartan bir siyasal çizginin kendini belli etmesi gerekiyor. Şu ya da bu rüzgarda eğilip bükülen değil, toprağa kök salmış bir şekilde fırtınaya set çeken bir sol ancak ilerisi için umut yaratabilir ve sınıfsal konumlanışları değiştirebilir.

Aksi halde faşist artıklarından, gericici reislerden, NATO'cu siyasetçilerden medet umulmak zorunda kalınır ki; 2014'ten bu yana tekrar eden tablo değişmeden yoluna devam eder.

Solun bu seçimi yapması ve emekçilerin temsiliyetini üstlenmek üzere çetin bir mücadeleyi örmesi gerekiyor. Başkasının paltolarının altına saklanan değil, kendi paltosunu üstüne geçiren bir sol, siyasetin dört işlemden büyük olduğunu da gösterecektir.

Not:

[1] Lenin'in Tolstoy'un 80.yaş günü nedeniyle kaleme aldığı yazıda Rus Devriminin ilk raundu olan 1905 yenilgiyle sonuçlanmış ve ülke kısa süreli bir karşı-devrim dönemine girmişti.

Devrimci siyaset dört işleme sığar mı?

■ Cem Ademoğlu

24 Haziran seçimlerinde sosyalist hareketin politik tutumuna bakarken ideolojik bir bakış açısından ve bunu gerektirdiği bir nitelikten mahrum bir fotoğrafla karşı karşıya kalıyoruz. Nite- liğin yerini niceliğin, ideolojik ilkelerin yerini ise seçim sonuçları üzerine oynan- nan olasılık hesaplarının ya da aritmetik dört işlemin aldığı tuhaf bir fotoğraf bu.

AKP iktidarının 15 yıllık karşı-devrim sürecinin bugün getirmiş olduğu so- nuçların baştan aşağıya değiştirilmesi, karşıya alınması ve buna karşı mücade- le, başkanlık yarışına ve işlevi azaltıl- mış bir parlamentonun sayısal oranla- rına indirgenmiş durumda. Aslında bu durum, sosyalist hareketin kendi içinden geliştirdiği bir “yöntem” değil, tersine burjuva düzen aktörlerinin verili seçim sisteminde iktidar partisinin hükümet- ten düşürülmesi üzerine hesaplarının bir sonucu. Burjuva düzenin politik ak- törlerinin düzen siyasetinde geliştirmiş oldukları “oyun taktiklerinin” Türkiye sosyalist hareketinin önemli bir kısmı üzerindeki belirleyici etkisi bu.

Tam da daha vahim adledilmesi ge- reken bir durumla karşı karşıyayız. Poli- tik etkileme, ideolojik olarak düzenin sol üzerindeki etkisi mazur görülebilirdi. Ancak düzen siyasetinde ortaya konan “taktikler, sayı hesapları, parmak hesap- ları, Meclis aritmetiği üzerine yapılan istatistikler ya da başkanlık yarışındaki yüzde 50 nasıl geçilir” sorusunun sol üzerinde bu kadar etkili olması, solun önemli bir kısmının nitelik olarak geriye düştüğünün de açık göstergesi.

Bugün kim ne derse desin, 24 Hazi- ran seçimlerine dönük politik tutumların belirleyici ögesi, programatik, ideolojik bir yaklaşım değil tersine bu matematik- sel hesaplar olmuştur. Burjuva düzenin- de bu durum tam olarak böyledir. Üzücü tarafı ise bu burjuva siyasetin artık sos- yalist solun reformist bölmesine de açık olarak sirayet etmiş olmasıdır.

Burjuva düzenin taktikleri

24 Haziran seçimleri, AKP-MHP açısından yüzde 51’i geçmek ve par- lamentoda çoğunluğu kurmak üzerine kurulu bir strateji ile alındı. MHP ile yapılan ittifak ve Saadet Partisi’ni bu ittifaka katma girişimlerinin özünde bu matematik hesaplar bulunuyor. Elbette bir siyasal zemin ve ortaklık söz konu- su. Zaten burjuva düzen aktörleri için politik bir zemin olmadan bu matematik hesaplarının yapılmasında bir saçmalık aranmalıdır.

Örneğin 24 Haziran seçimlerinde yaşama geçecek olan ittifak sistemi de benzer bir “hesap” ürünüdür. Barajın sı- fırlanmasının ardından ittifak içindeki partilerin oylarının büyük partiye daha çok yazılacağı bir D’hondt sistemi uygulanacak. Sermaye partileri seçim oyun- larına alıştırdıkları ve seçimlerde en çok milletvekili çıkaracak sistemi kendileri- ne yontacak değişiklikleri hep yapmış-lardır. 12 Eylül’ün sonucu olarak günde- me gelen yüzde 10 barajında da benzer bir “hesap” hem siyasi olarak ve hem de bunun sonucu olarak matematiksel ola- rak hep vardı.

İktidar kadar “düzen muhalefetinin” de benzer saiklerle konuya yaklaştığı açık olarak ifade edilmeli. İlk turda çok aday çıkması, oyların bölünmesi; ikin- ci turda tek aday üzerinde muhalefetin desteklenerek başkanlık seçimlerinin alınması. CHP başta olmak üzere AKP muhalifi bütün düzen unsurları seçim stratejilerini bunun üzerine kurdular. Dört işlem hesapları gündeme geldi, ne kadar çok aday çıkarsa yüzde 51’in geçi- lemeyeceği saptandı ve buna göre adım atıldı. İlk turda iki aday değil, ikinci tur- da iki aday formülü başından beri bur- juva kalemler tarafından sürekli yazılan bir senaryo olarak bugün hayata geçiri- liyor.

Meral Akşener ya da Temel Kara- molloğlu’nun adaylığı için kampanyalar düzenlendi, ideolojiye, dünya görüşüne, hayat anlayışına, politik tercihine bakıl- madan insanların gidip seçim kurulları- na dilekçe verilmesi istendi. Büyük bir kampanya örgütlediler. Aslında düzenin istediği ya da düzen muhalefetinin en çok dillendirdiği “toplumsal kutuplaş- tırmayı bitireceğiz” söylemi seçim ku- rulları önünde imza toplama kampanya- sıyla bir şekilde yerine getirildi.

En hızlı devrimcisi Temel Karamol- laoğlu’na, en radikal İslamcısı Doğu Perinçek’e imza verirken düzen siyaseti- nin mutabakatı ve uyumu daha seçimler yapılmadan seçim süreciyle sağlandı. Cumhur İttifakı’nın karşısına çıkan Mil- let İttifakı’ndaki siyasal partilerin ide- olojik ve politik farklılıklarına rağmen nasıl yan yana geldiklerini saymıyoruz bile. Bütün bu politik ittifakın altında bu matematik hesabı bulunuyor. Burjuva düzenin dört işlemlili “seçim taktikleri” aslında burjuva düzen aktörlerinin yön- teminin ne kadar ucuz ve ahlaksız ol- duğunu gösterdiği gibi kendi aralarında ideolojik farkların bir yerden sonra hiç önemli olmadığını da gösteriyordu. Bur- juva düzende ilkesiz ittifaklar, kirli pa- zarlıklar, sahtekar işbirlikleri yapılması karakteri gereğidir. Altında ise hep bu hesaplar bulunmaktadır.

Burjuva düzenin taktikleri- nin peşinden giden sol

Burjuva düzenden alışık olduğumuz bu tablo ya da yöntem, solun siyaset yap- ma düsturunu teslim almış bulunuyor. Bağımsız sosyalist bir odak haline gele- meyen, kendi mevcudiyetini ortaya ko- yamayan, kendi davasını ilan edemeyen bir solun burjuva siyasetin bir parçası haline gelmesi işten bile değil.

Burjuva düzenin kurallarını koydu- ğu oyunun parçası haline gelen bir re- formizm sosyalist hareketinin bütününe sirayet eden bir tabloyla karşı karşıyayız bugün. Birinci turda solcu bir adayı des- tekleyip ikinci turda düşmanına bile oy veririm diyen bir solculuk türedi. Sivas katliamından tanıdığımız Temel Karamolloğlu’nun aday olması için oy vermeyi devrimcilik sayan bir anlayış bugün karşımızda. Kendisini solcu gö- ren ancak solun bütünü açısından soldan

sayılmayan Perinçek’i günahı kadar sev- meyenlerin gidip Perinçek için dilekçe vermesinin arkasındaki temel güdü “se- çim hesaplarıdır”. Açıktır ki bu hesaplar burjuva düzen aktörlerinin matematik hesaplarının sol üzerindeki tezahürüdür. Türkiye’de sol hareketin önemli bir kıs- mı bu hesaplar üzerinden seçim tutumu- nu belirlemiş, politik ve ideolojik tutum ise ayaklar altına alınmıştır.

Sol siyasetin ilkeleri ayaklar altında

Solun temel niteliklerini göz önüne getirdiğimizde temelde şu başlıkların öne çıktığı yadsınamaz: Emperyalizme karşı bağımsızlık, emperyalizme kar- şı mücadele, sermaye sınıfı ile mutlak uzlaşmazlık, gericiliğe karşı aydınlan- madan ve laiklikten yana olmak, işçi sı- nıfının tarihsel çıkarlarının temsiliyeti gibi. Ancak bugün sol olarak öne çıkan bir dizi unsur açısından 24 Haziran seçimleri, bu ilke ve niteliklerin ayak- lar altına alındığı ve seçim hesapları üzerinden değerlendirmeye tabii tutul- duğunu göstermektedir. Tescilli gerici Temel Karamolloğlu için dilekçe kam- panyaları düzenlemekten, içinde bulun- duğu ittifakı desteklemeye, dış politika- da neredeyse AKP kadar saldırgan bir milliyetçilik sergileyen Akşener des- tekçiliğine, “türban devlette serbesttir” diyecek kadar AKP söylemine sahip Muharrem İnce taraftarlığına dönüşen bir garabet durum karşımızda duruyor.

Burjuva siyasetin seçim oyunla- rına kurban olan reformizm, siyaset yaptığını zannedebilir, ancak yapılan şey burjuva siyasetin tahakkümü altı- na girmektir. Bu tablodan devrimcilik çıkmaz, düzenin vagonuna atlayan re- formizm çıkar.

Düzen siyasetinin arka bahçelerinde:

DİSK milletvekilliği için bir basamak mı?

DİSK Genel Başkanı Kani Beko'nun 24 Haziran seçimleri için DİSK'teki görevinden istifa ederek CHP Milletvekili aday adayı olması üzerine sendikal alanda yeni bir tartışma başladı. Kani Beko'nun adaylığı tepkilere neden olurken, DİSK içindeki tartışmaları alevlendirdi.

DİSK içinde bir süredir "muhalfe-ti" temsil eden Birleşik Metal sendikası ve Nakliyat-İş sendikaları yayınladıkları bir bildiri ile Kani Beko'nun girişimini kınadıklarını ve "DİSK tarihini ve ilkelerini taşıyamadığını" belirttiler. İki sendika haricinde uzun yıllar boyunca CHP'nin arka bahçesi olarak DİSK'te sınıf sendikacılığına karşı emniyet valfi görevi gören Tekstil Sendikası da tepki gösterdi. Tekstil Sendikası Genel Başkanı Kazım Doğan da Kani Beko'nun adaylığına tepki göstererek "DİSK başkanlığı milletvekilliği için basamak olmamalı" açıklamasını yaptı.

Dünden bugüne: Sosyal demokratlaşan Disk'in değişmeyen kaderi

Öte yandan, Kani Beko'nun adaylığı DİSK içinde ilk değil. DİSK'te uzun yıllardır seçimlerde CHP'den milletvekili adayları veya milletvekili olan yöneticiler mevcut. DİSK'in kurulduğu yıl olan 1967 ile DİSK'in 6. Genel Kurulu olan Aralık 1977'de Kemal Türkler'in yerine Abdullah Baştürk'ün seçildiği kongresi arasında kalan yıllar haricinde her daim CHP'nin etkisi altında kalmıştı. Türk-İş'in Amerikancı güdümlü sendikacılığı, 12 Eylül sonrası İslamcı siyasetin etkisi altındaki sarı Hak-İş düşünüldüğünde Türkiye'de sendikal mevzi her daim düzenin farklı siyasi unsurlarının etkisi altında kaldı. DİSK'te 1977 yılındaki kongresinin ardından CHP'nin dümen suyuna girerken, 12 Eylül sonrası 1992'de yeniden açılan DİSK, pek çok CHP milletvekili çıkardı.

Çağdaş sendikacılık anlayışının vardığı yer: IMF savunuculuğu

1994 yılında DİSK Genel Başkanı olan Rıdvan Budak ilk akla gelen isimlerden biri. DİSK Tekstil'in yıllarca genel başkanlığını yürüten ve "çağdaş sendikacılık" adı altında sınıf işbirliği-

ne uygun davranışlar sergileyen Budak, aynı zamanda DİSK'in 90'lı yıllardaki dönüşümünün mimarlarından biriydi.

94 krizinin ardından başa geçen Rıdvan Budak, başkanlığı süresince iki önemli adım atmıştı. Bunlardan biri sermaye partilerinin kurduğu Ekonomik ve Sosyal Konsey'e DİSK'in katılımını sağlayan Budak, 28 Şubat döneminde de MGK'nın kurduğu TÜSİAD eliyle kurduğu 5'li inisiyatifte katılmıştı. Bu hizmetlerinin ardından DSP'den milletvekili seçilen Budak, DSP'nin IMF programlarına onay vermişti.

Mücadele bazen aldatıcı olabilir: "TAKSİM ZAFERİ" ve chp milletvekilliği

Rıdvan Budak'ın ardından göreve başlayan Süleyman Çelebi ise Tekstil kökenli sosyal demokrat bir sendikacıydı. Özellikle 2007 yılında başlattığı Taksim mücadelesi ile sivrilen Çelebi, 2010 Taksim'de 32 yıl sonra konuşan sendika lideri olarak öne çıkmıştı. 2011 yılında CHP'den milletvekili olan Çelebi, uzun yıllardır CHP içinde siyasi hayatına devam ediyor.

Meclisteki sivri konuşmalarıyla

sivrilen CHP'li Musa Çam da DİSK kökenli bir sosyal demokrat. DİSK'te uzun yıllar Genel Sekreter konumunda bulunan Çam, 2008 yılında görevinden ayrılmıştı. Üç dönemdir CHP'de milletvekilliğine devam eden Çam, 12 Eylül öncesi iki yıl da CHP İzmir Gençlik Kolları Başkanlığını yürütmüştü.

Arka bahçe olmak ya da "neden işçiler sendikalı değil?" sorusunu yanıtlamak

DİSK ile sınırlı olmayan bu tablo pek çok mücadeleci görünen sendika için de geçerli. DİSK'in "etkisiz" örneklerine karşın Türk-İş'te madencilerin elinde yükselen Şemsi Denizer ve Yol-İş'in namı başkanı Bayram Meral örnekleri de mutlaka anımsanmalı. Denizer'in "Jaguarlı başkan" olarak alacak verecek davasından ötürü hayatını kaybetmesi için "trajik" yanını oluştururken, Bayram Meral'in sendikasının adına ters bir biçimde "yolsuzluklar" ile anılması öfkelenendirici yanını oluşturuyor.

Kötü örneklerin mekânı olarak Türk-İş'e göre DİSK etkisizlik ölçütüyle değerlendirilmesi gerekirken, hesa-

bın da siyasi olarak kesilmesi gerekli. Dolayısıyla bazı soruların da sorulması gerekli. Uzun yıllar DİSK içinde bulunan, çoğu sosyal demokrat kökenli sendikacının DİSK'in sınıf sendikacılığı çizgisini silikleştiren uygulamalarının ardından, mecliste sermaye sınıfının temsilcisi bir siyasi partide "emeğin hakkını" savunmaları mümkün mü? Eğer bu mümkün değilse, sendikal alanın düzen siyasetinin sağlıklı solumunun yükselme tahtasına haline dönüşmesi, mevcut durumda "neden işçiler sendikalı değil?" sorusunun cevaplarından biri olma ihtimali de yüksek.

Dolayısıyla DİSK'in CHP'ye milletvekili yetiştiren tablosunun mutlak bir biçimde eleştirilmesi, sınıf mücadelesi alanında kritik bir araç görevi gösteriyor. Önümüzdeki dönem bu tabloyu değiştiremeyen bir DİSK, dar hesapların yapıldığı bir yükselme tahtasından öte bir anlam taşıyamayacaktır. "Sınıf sendikacılığı" iddiasının başka olanakları da değerlendiren yeni soluklara, DİSK'in de mücadeleyi küçülten anlayışlarla hesaplaşma ihtiyacı düne göre önemini arttırmış durumda.

Suudi Arabistan-İsrail ittifakına kötü haber

Lübnan oyunu direnişten yana kullandı

Lübnan'da 2013 yılında gerçekleştirilmesi gerekirken güvenlik zafiyeti ve seçim sistemindeki eksiklikler dolayısıyla ertelenen seçimlerde Hizbullah ve müttefikleri kazandı

Lübnan'da halk, 2009 yılından sonra ilk kez düzenlenen genel seçimlerde oy kullanmak için sandık başına gitti.

Seçimlerin kazananının ise Hizbullah ve ittifak yaptığı partilerin olduğu görülüyor. Yine de 2016'da kurulan "ulusal birlik" hükümetinin sürdürülmesi ve mevcut Başbakan Saad Hariri'nin görevine devam etmesi bekleniyor. Yaklaşık 3 milyon 700 bin seçmen, 15 seçim bölgesinde oy verdi. Lübnan İçişleri Bakanlığı'nın açıklamasına göre katılım son seçimlere göre biraz azalarak yüzde 49 oldu.

Normal şartlarda 2013 yılında gerçekleştirilmiş olması gereken seçimler, Suriye'de devam eden iç savaşın yarattığı güvenlik zafiyeti ve seçim sistemindeki eksiklikler dolayısıyla meclis kararıyla birkaç defa ertelenmişti. Seçimde belirleyici olan ise seçilen adayların belirlenmesinde çoğunluk sistemi yerine nispi temsil sistemine geçiş oldu.

Hizbullah'ın İsrail karşısında kazandığı 2006 zaferinin de etkisiyle 2009 seçimlerinde Hizbullah ve müttefiklerinin oluşturduğu 8 Mart koalisyonu, daha fazla oy almasına rağmen, çoğunluk esasına dayalı seçim sistemi sebebiyle el-Mustakbel ve müttefiklerinin oluşturduğu 14 Mart koalisyonundan daha az milletvekili çıkarabilmişti.

Din temelli politik yapı

Lübnan parlamentosundaki 128 sandalye için 597 adayın yarıştığı seçimlerde ulaşılan ilk haberlere göre Hizbullah'ın aday gösterdiği 13 kişinin tamamının Meclis'e girdiği söyleniyor. Henüz resmi sonuçların açıklanmadığı seçimlerde Hizbullah ve müttefikleri 67 sandalye kazanırken 2009 seçimlerinde 33 sandalye kazanan Hariri'nin el-Mustakbel partisi ise 21 sandalyede

kaldı. Suudi destekli el-Mustakbel partisi ağır bir hezimet yaşasa da Suudilerin Lübnan'daki diğer önemli müttefikleri olan Lübnan Güçleri bir önceki seçime göre sandalye sayısını neredeyse ikiye katladı.

128 sandalyeli Lübnan meclisinde Hıristiyanlar ile Müslümanların 64'er kontenjanı bulunuyor. Hıristiyan kontenjanındaki 64 sandalye, Marunilere 34, Katolik Ermenilere 1, Ortodoks Erme-

nilere 5, Katolik Rumlara 8, Ortodoks Rumlara 14, Protestanlara 1 ve azınlık Hıristiyanlara 1 şeklinde bölüşülürken Müslüman kontenjanındaki 64 sandalye ise Sünni ve Şii'lere 27'şer, Dürzilere 8 ve Alevilere 2 sandalye olarak bölünüyor.

Lübnan'da yasalar gereği Cumhurbaşkanı Maruni, Başbakan Sünni, Meclis Başkanı da Şii olmak zorunda.

Nasrullah: Seçimin Lübnan halkı için büyük getirisi oldu

Hizbullah Genel Sekreteri Hasan Nasrullah, Hizbullah'ın Lübnan seçimlerinden istediğini aldığını ve seçim sonuçlarının Lübnan halkı için büyük getirisinin olduğunu söyledi. Nasrullah, "Meclis'teki büyük varlığımız direniş güçlü bir koruma sağlıyor ve Lübnan ordusu, direniş ve halktan oluşan üçlü denklemi ayakta tutuyor" diye konuştu.

Hizbullah lideri, televizyonda yayımlanan konuşmasında seçim sürecini överek, "karmaşık" olduğu öne sürülen yeni sistemden vazgeçilmesini isteyenlere karşı çıktı. Nasrullah, seçim sonuçlarını değerlendirdiği konuşmasında seçim sonuçlarının direniş için siyasi ve manevi büyük bir zafer olduğunu belirterek "direnişin korunmasının güvence altına alındığını" söyledi.

ABD'den silah ambargosu tehdidi

ABD Temsilciler Meclisi'ne sunulan yasa taslağında, Pentagon Kongre'ye ABD-Türkiye ilişkileriyle ilgili rapor sunana dek, Ankara'ya büyük silah satışlarının askıya alınması öngörülüyor

ABD Temsilciler Meclisi'nde Türkiye'ye silah ambargosu uygulanması için yasa teklifi sunuldu. Özellikle Türkiye'nin de dahil olduğu F-35 savaş uçakları projesini etkilemesi ihtimali olan yasa tasarısı gelecek hafta görüşülmeye başlanacak.

Savunma harcamalarının düzeyine dair yetki veren ve paraların nasıl kullanıldığına dair kontrol mekanizmaları oluşturan yasa tasarısı, askeri harcamaları, modernleştirmeleri ve tasfiyeleri en ince ayrıntılarına dek belirliyor. Yasa taslağı, ABD Savunma Bakanlığı'ndan ABD ile Türkiye arasındaki ilişki hakkında bir rapor sunmasını ve bu rapor tamamlanana kadar Türkiye'ye

büyük savunma ekipmanlarının satışını engellemeyi kapsıyor.

Ambargo tehdidinin nedenleri

Temsilciler Meclisi'ne gönderilen tasarı Türkiye'nin Rusya'dan S-400 hava savunma füze alımını engellemeye dönük bir yaptırım niteliğinde olması ihtimal dahilinde.

ABD'nin attığı bu adımın Türki-

ye'de FETÖ soruşturmaları kapsamında tutuklu bulunan rahip Andrew Craig Brunson'un serbest bırakılması için atıldığı söyleniyor. ABD'li 66 senatör daha önce de "Tutuklu rahip bırakılmazsa Türkiye'ye yaptırım uygulansın" talebinde bulunmuştu.

Öte yandan, ABD Başkanı Donald Trump'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la görüşmesi sırasında serbest bırakılmasını istediği rahip Andrew Craig Brunson ikinci kez hâkim karşısına çıkarken tutukluluk halinin devamına karar verildi ve duruşma 18 Temmuz'a ertelendi.

Duruşma tarihinin seçimlerden sonraya denk gelmesi ve tasarı yasalama için uzun sayılabilecek bir prosedürün tamamlanmasının gerekmesi ambargo tehdidinin gerçeğe dönüşme-

den sorunun çözülebileceğini gösteriyor.

AKP fırsatı kaçırmıyor

Türkiye'ye büyük silah satışlarının askıya alınmasına ilişkin ABD Kongresi'ne tasarı sunulmasının ardından AKP Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun ağzından bunu bir fırsata çevirip "emperyalizmle mücadele" şovu yapmaya çalışılıyor.

Çavuşoğlu açıklamasında, "ABD bize ambargo veya bize yönelik bir adım atarsa Türkiye mutlaka buna cevap verir. Karşılığını alırız." sözleriyle tasarıya tepki gösterirken "ABD bize ambargo veya bize yönelik bir adım atarsa Türkiye mutlaka buna cevap verir. Ama biz bunu arzu etmeyiz. Böyle bir duruma niye gelelim? ABD bu anlayıştan vazgeçmeli." dedi.

Trump beklenen adımı attı

ABD'den İran'a yeni saldırı

ABD Başkanı Donald Trump, uzun zamandır dünya kamuoyunda merakla beklenen İran kararını Beyaz Saray'da düzenlediği basın açıklamasıyla duyurdu

ABD Başkanı Donald Trump, 2015'te yapılan nükleer anlaşmanın İran tarafından kendi amaçları için kullanıldığını savunarak, "Öyleyse bugün ABD'nin İran'la nükleer anlaşmadan ayrılacağını ilan ediyorum. Tahran'a en üst düzey ekonomik yaptırımları yeniden getireceğiz." ifadelerini kullandı. Trump, 10 dakika süren konuşmasının ardından 2015 yılında askıya alınan İran yaptırımlarının yeniden uygulanmasının önünü açan başkanlık kararnamesini imzaladı. Karara destek ise Suudi Arabistan, Bahreyn ve Birleşik Arap Emirlikleri ile birlikte İsrail'den geldi.

Anlaşma, önceki Başkan Barack Obama döneminde İran ile Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin daimi üyeleri ABD, Rusya, Çin, İngiltere ve Fransa ile Almanya arasında 14 Temmuz 2015'te imzalanmıştı. Anlaşmaya imza koyan diğer ülkeler ise anlaşmadaki eksiklerin giderilerek devam etmesi gerektiğini savunuyordu. Anlaşmadan sonra özellikle Almanya ve Fransa İran'a büyük yatırımlara başlamıştı.

ABD'nin bu adımına karşılık İran Meclisi açık oturumunda milletvekilleri, önce nükleer anlaşma metnini yaktı, daha sonra ise ABD'ye ölüm sloganları atıldı ve ABD bayrağı yakıldı. Bazı milletvekilleri, ABD'nin anlaşmaya bağlı kalmaması nedeniyle biz anlaşmayı yakıtık açıklamasında bulundular.

Anlaşma ile İran'ın nükleer güç tesislerinde denetim yapılması, nükleer güç tesisinde kullanılacak yüzde 3 düzeyinde zenginleştirilmiş uranyum üretme kapasitesinin sınırlandırılması ve 20 bin olan santrifüj sayısını 10 yıl boyunca 5 bin 60 ile sınırlı tutulması karşılığında İran'a yönelik ekonomik yaptırımları kaldırılıp ülke dışındaki 100 milyar dolarlık dondurulmuş varlıklarına erişim hakkı ile dünya pazarlarına petrol satma imkanı verilmişti.

ABD'den tehditler

Trump, açıklamasında "İran'ın nükleer silaha sahip olma çabasına yardım eden herhangi bir ülke güçlü bir şekilde yaptırıma uğrayacak. Amerika nükleer şantajın rehinesi olmayacak" değerlendirmesinde bulunan Trump, yaptırımların yeniden devreye girmesinin ardından İran'la iş yapacak ülkelere de mesaj gönderdi.

İran'ın nükleer anlaşmadan faydalanarak nükleer çabalarına ve silah yapımına devam ettiğini savunan Trump, so-

mut anlamda detaylara girmeden İran'ın "yalan söylediğini" iddia etti. Trump ayrıca Tahran rejiminin bölgede terör unsurlarına yardım ettiğini ve anlaşmadan elde ettiği kazanımları nükleer ve askeri programlara yatırdığını savundu.

Trump, anlaşmadan ayrıldıklarını ve artık "İran'ın nükleer tehdidine" karşı yeni bir süreç için çalışabileceklerini kaydederek, "Anlaşmadan ayrılırken İran'ın nükleer tehdidine karşı müttefiklerimizle gerçek, kapsamlı ve kalıcı bir çözüm bulmak için çalışacağız. Bu çabalar İran'ın balistik füze programı ve terör aktivitelerini ortadan kaldırmayı da kapsıyor." ifadelerini kullandı.

İran'dan sert tepkiler

İran'ın dini lideri Ali Hamaney, Trump'a tepki göstererek: "ABD Başkanı'nun dün akşamki basit sözlerini duydunuz. Belki 10'dan fazla yalan söyledi. Hem nizamı hem de İran milletini tehdit etti. Ben İran milleti tarafından, Trump'a halt ettiğini söylüyorum." açıklamasında bulundu.

İran Dışişleri Bakanı ise attığı twitter mesajında, Amerika'nın taahhütlerini çiğneyen bu kanunsuz girişimine karşı Cumhurbaşkanı Ruhani'nin talimatı doğrultusunda anlaşmada kalarak İran'ın çıkarlarını temin etmenin garanti edilip edilmeyeceği konusunu anlaşmadaki diğer taraftarlarla ele alacak diplomatik çabaları başlatacaklarını yazdı.

Anlaşma metninin ve ABD bayra-

ğının yakıldığı İran Meclis Başkanı ise yaptığı açıklamada, ABD Başkanı'nun bir yılı aşkın bir süredir diplomatik şovlar icra ettiğini ve dün gece de herkesin Trump'ın ham ve ucuz sözlerine tanıklık ettiğini ifade etti.

Öte yandan, İran Devrim Muhafızları Komutan Vekili Tümgeneral Hüseyin Selami kendilerine yönelik tehditlere karşı "Siyonist Rejim, Amerika ve bölgedeki müttefikleri şunu iyi bilmelidir ki, İran bugün güç dengesinde güçlü olan taraftır ve kendisini en kötü tehdit planlarına karşı hazırlamıştır." ifadelerini kullandı.

ABD müttefikleri ile karşı karşıya

ABD Başkanı'nın açıklamalarının ardından ise müttefikleri ve uluslararası kuruluşlardan tepkiler geldi. ABD'nin müttefikleri ile bu denli karşı karşıya gelmesinin temelinde ise İran'daki ABD karşıtlığı nedeniyle bu ülkede yapılan yatırımlarda ABD'nin Almanya ve Fransa başta olmak üzere Avrupa ülkelerinin gerisinde kalması yatıyor.

Trump'ın kararına tepkiler arasında ise İngiltere Başbakanı Theresa May, Almanya Başbakanı Angela Merkel ve Fransa Cumhurbaşkanı Emanuel Macron, ABD Başkanı Donald Trump'ın ülkesini İran nükleer anlaşmasından çekmesine ilişkin ortak bildiri öne çıktı.

"Fransa, Almanya ve İngiltere lider-

leri Başkan Trump'ın ABD'yi Kapsamlı Ortak Eylem Planı'ndan (JCPOA) çekme kararını üzüntü ve kaygıyla not ediyor" ifadesi kullanılan bildiri, "Hep birlikte biz JCPOA'ya devam eden bağlılığımızı vurguluyoruz. Bu anlaşma ortak güvenliğimiz için önemini koruyor." değerlendirmesinde bulunuldu.

Avrupa Birliği (AB) Konseyi Başkanı Donald Tusk, "ABD Başkanı Donald Trump'ın İran nükleer anlaşması ve ticarete ilişkin politikalarına karşı AB birlik içinde hareket edecek." ifadesini kullandı. AB Dışişleri ve Güvenlik Politikaları Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini, İran'a hitaben "Taahhütlerinize bağlı kalın, biz de kendi taahhütlerimize bağlı kalacağız. Hep birlikte, uluslararası toplum olarak nükleer anlaşmayı koruyacağız." ifadelerini kullandı.

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres de yazılı bir açıklama yaparak, ABD'nin İran nükleer anlaşmasından çekilmesi ve yaptırımları yeniden uygulamaya koymaya başlayacak olmasından derin endişe duyduğunu belirtti.

NATO bile ABD'nin İran nükleer anlaşmasından çekilme kararının ardından tüm taraflara kapsamlı siyasi çözüm için çalışma çağrısında bulundu. NATO Sözcüsü Oana Lungescu, NATO'nun 2015 yılında İran nükleer anlaşmasını memnuniyetle karşıladığını ve tam olarak uygulanması gerektiği konusunda çağrıda bulunduğunu hatırlattı.

İyi ki doğdun Karl Marx ve Sergei Prokofiev'in '11. Tez temalı' kantatı

■ **Cengiz Kılçer**

Şu iki önemli saptama, şu iki görkemli olduğu kadar tarihsel cümle Karl Marks'ın anıtmezarındaki mermere "altın" varaklı harflerle oyulmuştur: "Bütün ülkelerin işçileri, birleşin!" ve "Filozoflar dünyayı yalnızca çeşitli biçimlerde yorumlamışlardır; oysa sorun onu değiştirmektir!"

1845'te Karl Marx, filozof Ludwig Andreas Feuerbach'ın on bir tezinin altını çizdi. Engels bu 1845-1846 yıllarındaki elyazmasını yeniden çıkarıyor ve bir kez daha gözden geçiriyor. Söz konusu tezler, sonradan işlenerek, ayrıntılandırılmak üzere çabucak kâğıt üzerine çiziktirilirmiş, hiç de basıma hazır olmayan sade notlardır, "ama yeni dünya anlayışının dâhiyane tohumunun atılmış olduğu ilk belge olarak paha biçilmeyecek bir değer taşıyorlar." Bu tezler Engels tarafından 1888'de, kendi yazdığı Ludwig Feuerbach ve Klâsik Alman Felsefesinin Sonu'nun, ayrı basımının Ek'inde yayınlanıyor.

Aynı çalışmasında Engels, Hegel okulunun parçalanıp dağılmasından bir başka eğilim daha çıktığını, gerçekten meyve veren tek eğilimin bu olduğunun ve esas olarak Marx'ın adına bağlıdır derken devamında bir

not daha düşer ve kişisel bir açıklama yapar, teorinin hazırlanışındaki payına değinir. Marx ile kırk yıllık ortak mesai boyunca ve ondan önce teorinin hazırlanışında olduğu kadar özellikle geliştirilmesinde de kendisinin belli bir kişisel payı olduğunu yadsımaz. Özellikle iktisat ve tarih alanında yön verici temel fikirlerin büyük çoğunluğu ve özellikle de bu fikirlerin kesin ifadelendirilişleri, Marx'ın işidir. "Benim teoriye katkımı, olsa olsa birkaç özel bilgi dalı dışında, Marx, bensiz de gerçekleştirebilirdi. Ama Marx'ın yaptığını ben yapamazdım. Marx, bizim hepimizi aşırıyordu; Marx, hepimizden daha uzağı, daha geniş ve daha çabuk görüyordu. Marx bir deha idi; biz ötekiler ise olsa olsa yete-

nekli kişiler. O olmasaydı, teori bugün bulunduğu yerden çok gerilerde olurdu. Dolayısıyla teori haklı olarak onun adını taşıyor".

Marks'ın 11. Tezi, Sergei Prokofiev'in "Ekim Devrimi'nin 20. Yıldönümü için Kantat"ında

Sovyet bestecisi, piyanist ve orkestra şefi Sergei Prokofiev (1891-1953) sayısız müzik türüne hakim şaheserlerin yaratıcısı olarak, 20. yüzyılın önemli bestecilerinden biri olarak kabul edilir. Pek çok besteci, onun yeteneğinin gücüne ve özgünlüğüne rakip olabilir. Sergei Prokofiev'in Rus müziği dünyasındaki girişi Rus müziğinin yaşadığı ciddi bir krizle çakıştı. Birinci Dünya Savaşı'ndan ve Ekim Devrimi'nden önce, Rus burjuvazisi ve soylu kültürünün yıkımı ve kaçınılmaz çöküşünün en belirgin hale geldiği zamandan önce yaşanan sıkıntılı dönemlerdi. Genç Prokofiev'in müziği çifte kaliteye sahipti bununla beraber şüphesiz Rus modernizminin gerçek bir "ürünüydü".

Rus Marksist devrimci ve ilk Sovyet Eğitim Komiseri Anatoli Vasilievîç Lunaçarski 1926 baharında yazdığı çok sayıdaki müzik makalelerinden

birinde Prokofiev'in çalışmalarını şöyle anlatıyor: "Prokofiev'in tazeliliği ve zengin hayal gücü, sıra dışı yeteneklerine tanıklık ediyor. Onun saf lirizmi muazzam derecede önemlidir. Prokofiev'in yeteneklerinin dolup taşabilmesi için bize geri dönmesi [o zamanlar yurt dışındaydı] gerekiyor."

1936'da Sovyet sanat dünyası iki önemli yıldönümü için hazırlanıyordu: 1917 Ekim Devriminin yirminci yıldönümü ve Puşkin'in ölümünün yüzüncü yılı. Her iki olay da Prokofiev'in müziğine yansdı. 1935'in sonunda, Ekim Devrimi'nin tarihini tasvir etmek için orkestra ve koro için büyük bir parça yazma fikrini tasarladı. 1936 ve

1937'nin ilk yarısında bu düşünce yavaş yavaş şekillendi. Bestecinin planı iddialıydı. Marx, Lenin ve Stalin'in gerçek sözlerine koro ve orkestra için müzik yazmayı tasarladı.

Sergei Prokofiev: "Lenin öyle bir açık, net ve ikna edici bir dilde yazdı ki, onun fikrini açık bir şekilde anlatmak istemedim, kaynaklara doğru gitmek ve liderin gerçek sözlerini kullanmak istedim." diyordu çalışmasına dair.

Ekim Devrimi'nin yirminci yıldönümü için yazılan ve 1937'de tamamlanan Kantat on bölümden oluşuyor:

Birinci Kısım: Orkestraya giriş, Bu epigraf, Komünist Manifesto'nun ifadesidir: "Avrupa'da bir hayalet dolaşiyor – Komünizm hayaleti." İkinci Bölüm: Filozoflar Marx'ın Ludwig Feuerbach'daki tezlerinden alınan metne koro: "Filozoflar dünyayı yalnızca çeşitli biçimlerde yorumlamışlardır; oysa sorun onu değiştirmektir." Üçüncü Bölüm: Orkestral interlüd; Dördüncü Bölüm: "Küçük bir grup insan ellerini birbirine sıkıca kenetlemiş, sarp ve zorlu bir yolda ilerliyoruz." (Lenin'in "Ne yapılmalı?" kitabından); Beşinci Bölüm: Orkestral interlüd; Altıncı Bölüm: Devrim (Lenin'in 1917 tarihli makaleleri ve konuşmalarıyla ilgili metinlere koro); Yedinci Bölüm: Zafer, orkestra ve koro (Lenin'den metinlere); Bölüm Sekiz: Stalin'in Taahhüdü (Stalin'in Lenin'in

tabutu başındaki yaptığı konuşmasından alınan metne koro); Bölüm Dokuz: Senfoni, senfoni orkestrası ve akordeon orkestrası için (tema, Sosyalist inşa); Bölüm On: Stalin Anayasası (Stalin'in 8. Olağanüstü Sovyetler Kongresi'nde yaptığı konuşmadan alınan metne koro).

Kantat çok sayıda sanatçıya yönelikti tasarlanmıştı en az beş yüz kişi... İki koro, profesyonel ve amatör ve dört orkestra, bakır nefesli çalgılar, vurmali çalgılar ve akordeon. Besteci tarafından ortaya atılan sanatsal problemin ihtişamı ve yeniliği tartışılmazdır.

Modern zamanların en ünlü düşünürü, filozof, iktisatçı, gazeteci, politikacı, devrimci Karl Marx'ın etkisini, İsa ya da Muhammed gibi büyük dini figürleriyle karşılaştıranlara çok da şaşmamalı. Zira yirminci yüzyılın ikinci yarısında yeryüzündeki her 10 kişiden yaklaşık dördü kendilerini Marksist olarak görüyor ve düşüncelerini takip eden hükümetler altında yaşıyordu.

Bu gün dünya işçi sınıfının devrimci önderi Marx'ın doğumunun 200. yıldönümü ve Sergei Prokofiev'in "Ekim Devrimi'nin 20. Yıldönümü için Kantat"ını dinleyerek analım onu. Zira yeryüzünde kaç düşünürün tezleri dünyaca büyük bir bestecinin eserine tema olmuştur ki? İyi ki, doğdun Karl Marx!

TKH gençliği denizler'i andı

Türkiye Komünist Hareketi Gençliği Deniz Gezmişler için İstanbul Dolmabahçe'de, Ankara ve Adana anımlar gerçekleştirdi.

Dolmabahçe'de gerçekleşen anmada, TKH gençliği adına açıklama yapan Evrim Saldıran; "Bugün Denizleri katledenler değişmedi ve iktidardalar, ama onlar bilsin ki Denizlerin yoldaşları da burada ve onlarla aynı yoldan yürüyorlar. Bizler bugün burada Denizlere verdiğimiz sözü gerçekleştirmek için buradayız. Sözümüz net yeni bir ülke kuracağız sosyalist cumhuriyeti kuracağız. Onların içtenlikle söylediği tam bağımsız sosyalist Türkiye mücadelesini yürüteceğiz." dedi.

TKH gençliği üyelerinin yankilerin denize döküldüğü yere karanfil bırakması ile anma sona erdi.

TKH Gençliği, anma öncesinde kamuoyuna bir açıklama yaptı.

Denizlere sözümüz Sosyalist Türkiye! Başlığı ile yayımlanan açıklamanın tam metni şöyle.

"1972'den bu yana her 6 Mayıs'ta olduğu gibi, sosyalizm mücadelesinin simgelerinden olan Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'a verdiğimiz "Bağımsız, Sosyalist Türkiye" sözünü bir kez daha yineliyoruz.

Orta Doğu'nun emperyalizm tarafından taşeron

olarak kullanılan cihatçı terör örgütleri eliyle kan gölüne çevrildiği, AKP iktidarının ülkemizi emperyalizme tam boy bağımlı hale getirdiği bir dönemde Denizlerin anti-emperyalizm mücadelesi yeniden yükseltilmelidir. Birilerinin unuttuğu sosyalizm mücadelesinin kırmızı çizgisi olan anti-emperyalist mücadeleyi, TKH Gençliği olarak yükselteceğimizi ilan ediyoruz!

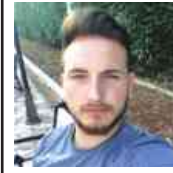
Türkiye'de sosyalizm mücadelesinde önemli bir sayfa açmış 3 fidana borcumuz; ülkemizde sosyalist devrimin parçası yeni bir komünist kuşak yaratmak olacaktır.

Sosyalizm uğruna, "Okumuş gençlik, emekçi halkına sorumludur" şiarıyla gözünü kırpmadan ölüme koşmuş ve mücadele etmiş tüm devrimcilere TKH Gençliği olarak söz veriyoruz: Bu mücadeleyi sonuna kadar götüreceğiz!

Deniz'lerin mücadelesini günümüze taşımak, ülkemizin içinden geçtiği karanlık süreçte bağımsızlık, eşitlik, özgürlük ve sosyalizmin sesini yükseltmek için 5 Mayıs Cumartesi günü saat 14.30'da Dolmabahçe'de buluşuyoruz.

Selam olsun 6. filoyu denize dökenlere!

Selam olsun "Tam Bağımsız, Sosyalist Türkiye" diyenlere!

Fırat Çağdaş Ay

Denizlerin mücadelesi bugün nereye düşer?

Anadolu'da sosyalizm mücadelesinin uzun bir geçmişi var. Bu mazide isminden yiğitlik ve iradeleriyle bahsettirmiş bir çok devrimci bulunuyor. Bu devrimcileri sayalım desek birçok insanın aklına ilk olarak gelecek olan, 68 kuşağının devrimcileridir. Her biri genç ve parlak üniversite öğrencisi olan ve mücadele isteklerini üniversite sıralarından örgütlü mücadeleye taşıyan devrimci bir kuşağın bireyleriydi. Ve bu kuşakta hafızalara en çok yer etmiş Denizlerin kavgası akla ilk olarak gelecektir. Bu kavganın kendini var ettiği mihenk taşları bulunuyor. Yine bir hafıza yoklamasına gidersek sayacağımız noktaların en önemlisi anti-emperyalist mücadeledir. Tabii ki anti-emperyalist mücadelenin son tahlilde Denizlerin mücadelesinde somutlandığı yer "Tam Bağımsız ve Sosyalist Türkiye" mücadelesidir.

Anti-emperyalist mücadelenin, komünistlerin kendisini diğer hareketlerden ayırma adına olmazsa olmaz niteliğinde bir yer tuttuğu su götürmez bir gerçek ama tek nokta da değil. Çünkü emperyalizm kendi kendine bağımsız olarak var olan bir olgu değil tam tersine doğrudan tekelleri dönem kapitalizminin son aşamasıdır. Bu yüzden Denizlerin anti-emperyalist mücadelesi aynı zamanda bir kapitalizme karşı mücadele noktasına da tekabül ediyordu. Son kertede bu mücadele sosyalizmin Anadolu topraklarında var edilme mücadelesiydi. Çünkü tam anlamıyla bağımsız yani emperyalizmin kovulduğu bir ülke ancak sosyalizmde mümkün olabilirdi...

Türkiye'de AKP 'nin düzeninde yani 2. Cumhuriyet koşullarında solun çok fazla geriye çekildiği bir dönemden geçiyoruz. Sokakta sosyalizm mücadelesine gönül vermiş, ekmeğe su gibi gerekli olduğunu düşünen kime denk gelirse gençliğin

üniversite sıralarından emekçilerin mücadelesine örgütlü bir katılımı destek verdiği o dönemleri özlemle ve gıpta ederek anıyor. Peki ya bugün üniversitelerde ve liselerde gerici kuşatma ve piyasalaşma etkisini olabildiğince gösterirken sorulması gereken soru "bugünün Denizleri'nin mücadelesi nereye düşer?" sorusudur Bugünün Denizleri'nin mücadelesi, yarı değil tam da bugün bu korsan seçimde Türkiye emekçilerine seçenek olarak bu düzenin devamı seçeneği pusulada tek bir seçenek olarak dayatılmışken amasız, fakatsız ve zaman kaybetmeksizin bir Bağımsız ve Sosyalist Türkiye mücadelesine güç vermekten geçer. Açıkça bunun yolu önüne pusula gelince değil her gün mücadele etmekten geçer. Memleketin sorunlarına örgütlü bir siyasetin içersinden bakmaktan geçer. Bugün yaşadığımız karanlıktan kurtulmanın tek yolu açıkça budur. Yoksa programlarında NATO'ya bağlılık bildiren bir emperyalist kuruluş olan Avrupa Birliği'ne ülkemizi sokmayı Türkiye emekçilerinin çıkarı gibi savunan, ülkemizdeki ve Ortadoğu'daki Amerikan üslerini karşısına almayan düzen partilerinden bugünün Denizleri'nin mücadelesi geçmez. Bir de üstüne bu düzen partilerinin gerici ve faşist versiyonlarıyla kurulan ittifaktan hiç geçmez.

Bugün hasretle andığımız o günleri, yani sosyalistlerin bağımsız bir seçeneği güçlü şekilde var ettiği içinde okumuş gençliğin emekçilerin mücadelesinde kendi mücadelesini bulduğu o günleri yeniden var etmenin koşullarını aramamız gereken bir süreçteyiz. Nasıl Denizler bu kavgayı üniversite sıralarından taşan bir kavga haline getirdiyse biz de çıkış yolunu gören gençlik olarak bunu var etmeliyiz ve Bugünün Denizlerinin mücadelesi örgütlü mücadeleye düşer.

Sosyalist Cumhuriyet

HAFTALIK GAZETE

Abonelik için abone@sosyalistcumhuriyet.com adresine iletişim bilgilerinizi mail atabilir yada 0 532 612 1975 numaralı telefondan bize ulaşabilirsiniz

12 Aylık Abonelik
100 TL / 52 Hafta

* Ödemelerinizi nakit, havale/eft yoluyla yapabilirsiniz.

TKH Genel Başkanı Aysel Tekerek:

“Bu seçimde sağ yelpazede kendine yer beğen diyorlar”

İttifaklarla, cumhurbaşkanı adaylarıyla içine girdiğimiz erken seçim sürecine kısa bir süre kaldı. Seçimlere yönelik tavrını ilk açıklayan partilerden biri de Türkiye Komünist Hareketi (TKH) oldu. “Bu oyuna mahkum değiliz! Reddediyoruz!” başlığını taşıyan açıklama ile tavrını ortaya koyan Parti'nin Genel Başkanı Aysel Tekerek ile seçim sürecini konuştuk

Öncelikle 1 Mayıs'ı soralım. Henüz geride bıraktığımız 1 Mayıs mitinglerini ve Parti'nizin 1 Mayıs çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Evet, 1 Mayıs 2018'i geride bıraktık. Biz komünistler için 1 Mayıs'lar hep önemli olmuştur. 1 Mayıs'larda sınıf ve ülkenin gündemleri arasındaki kopmaz bağın ve çıkarılan görevlerin alanlara en doğru haliyle yansıtmak, her türlü reformist gölge ve düzen içi çıkış arayışları içerisinde sınıfa başka bir çıkış yolu göstermek için hem 1 Mayıs'a giden süreçler hem de 1 Mayıs alanları önemli bir yer tutar. Ancak şunu söyleyebilirim ki, ülkenin hemen hemen her yerinde 2018 1 Mayıs'ları sönük ve heyecansız geçmiştir. Bunda içine girilen seçim sürecinin de payı var. Geçtiğimiz 1 Mayıs'ta Referandumda HAYIR diyenlerin coşkusunun alana yansımalarına rağmen bu 1 Mayıs'ta bu coşku hem düzen solunun hem de umut tacirlerinin de etkisi ile söndürülmüş olduğunu gördük. Ancak buna rağmen, komünistlerin, partimizin korteji bir istisnaydı. Partimiz Van'dan İstanbul'a, Ankara'dan Antep'e kadar birçok ilimizde 1 Mayıs alanında yerini aldı ve güçlü kortejleri ile dikkatleri üzerine çekti. Özellikle inşaat işçilerinin sendikası ve partisi ile alanlarda yerini alarak hem öfkelerini hem de umutlarını en gerçekçi hali ile göstermesi, ilerici kadınların kurduğu kortejler, gençliğin giderek artan gücü partimizin sağlam adımlarla ilerlediğini gösteriyor. Buradan tüm parti üye ve dostlarına bir kez daha teşekkür ediyorum.

Seçim süreci dediniz, ülkede seçim sürecinin hissedilen bir etkisi var mı?

Elbette var. Öncelikle bizim korsan seçim olarak adlandırdığımız bir seçim sürecinden bahsetmek gerekiyor. Bu karar ile AKP, kendisi dışındaki tüm muhalif unsurların zamanından çalmak istedi ve bunu başardı. İkincisi, daha başından Abdullah Gül adaylığı için sağlı sollu sıvanan kollarla, “Güçlü aday, AKP'yi yenecek tek aday” pazarlamalarıyla başka bir sağ siyaset süreci işledi. Ülkede sağcılaşmanın yolu, sol söylemlerle süslenerek büyük kitleler nezdinde bir siyaset mühendisliğine girişilerek yapılmaya çalışıldı. Her ne kadar Abdullah Gül aday olmasa da CHP-SP-İP-DP ile resmen ikinci sağ cephe kuruldu. 24 Haziran'da düzenin en sağından yine düzenin soluna bir seçim yapması istenilecek halkımızdan. Korsan seçim düzen içinde bir seçim olacak. Yani bugün, kendini düzen dışı, sosyalist, solcu

olarak nitelendiren biri en fazla kendine şu soruyu soruyor. 2 turda, Temel çıksa oy verir miyim? Akşener çıksa oy verir miyim? Elim pusulaya gider mi? Ha bir de, sosyalist olduğunu gururla söyleyip de, ikinci turda Tayyip Erdoğan karşısına düşmanım çıksa oy veririm diyenler var ki, onları da unutmayalım.

Demek ki şu var: Bugün bu korsan seçim ile her şeyden önce 2013 Haziran Direnişi'nde yerini alanlara, Başkanlığa Hayır diyenlere kocaman bir sağ yelpazede kendine yer bulması teklif ediliyor. Bu da AKP karşıtlığı adına yapılıyor. Ülkenin emekçilerine, solcularına, ezilenlerine 24 Haziran sonrasındaki tabloda öyle ya da böyle bir rol öneriliyor. Etki bu... Sağcılaştırma...

24 Haziran sonrasında rol almak derken neyi kastediyorsunuz?

Şöyle ifade edeyim: AKP için amaç net. İktidarını korumak. Saadet Partisi için mesele belli ki AKP'nin islahı. İP için mesele rüşet ispatı ki özellikle dış siyasi gelişmelerde AKP ile aynı hatta. CHP için mesele AKP karşısında alacağı oyların yerlerde sürünmemesini sağlamak. Sanırım kimse CHP'nin tek başına iktidara oynadığını söylemiyor, söylemiyor. HDP için mesele, yeni bir barış süreci ihtimaline karşı bu sürece güçsüz değil güçlü bir şekilde girebilmek, bu nedenle tahkimatı güçlendirmek. Peki özellikle solcu ya da sosyalist olduğunu belirtip demin söylediğim ideolojik tuzakı görmezden gelenler için mesele ne? AKP'nin gidişi... Düzen muhalefetinin çizdiği çerçevede yerini alıp, düzen muhalefetinin AKP karşı-devrimini değiştirme iradesini bile gösteremediği bir tabloya onlar adına bakınca “şaşı bak şaşır” olmuyor mu?

AKP'nin devrilmesinin seçim ile olmayacağını söyleyip, seçimlere bu boyutta anlam katarak sol kendini meşrulaştırmış olmaz, siyaset yapıyor hiç olmaz, halka umut da olamaz. Ancak bir yedek güç olabilir. Bu şekilde ne güçlenebilir ne de 24 Haziran sonrasında ortaya nasıl bir tablo çıkarsa çıksın o tablodan olumlu ya da olumsuz payını alabilir. Solun büyük kısmı nötrleşerek 24 Haziran sonrasında da nötr girmeyi göze almış oldu ne yazık ki...

Partinizin bir açıklaması oldu seçimlere ilişkin, bu açıklama-ya tepkiler nasıl peki?

Evet, partimiz korsan seçim kararı alınır alınmaz bir açıklama yapmış ardından seçim tavrını açıklamıştı. Özet olarak, partimiz bu korsan seçim süreci

ni asla meşrulaştırmayacağını, seçme ve seçilme hakkının neredeyse gasp edildiğini, 24 Haziran'da sandık başına gitmeyeceğini ancak hem seçim süreci hem de sonrasında her gün her saat düzen dışı seçeneğin çalışmasını yapacağını belirtmiş oldu.

Öncelikle bu kararı çok doğru bulup partimizi tebrik edenler olduğu gibi bu kararı tam olarak anlamadıklarını dile getirenler ve karara tepki gösterenler oldu.

Her şeyden önce iyi niyetle yapılmış tüm katkı ve eleştirilerin başımızın üstünde yeri var.

Bazı yanlış anlamaların önüne geçmek için bir iki şeyin altını çizmek istiyorum: Seçime endekslili bir çalışma yapmayacağımızı demin belirtmiş oldum. Dolayısıyla bu kavramlara hapsolmayacağız. TKH üyeleri ve TKH kararını benimseyenler bu seçimlerde sandığa gitmeyecek, korsan seçimde düzen siyasetinin bir parçası olmayacaktır.

Ama bizim içinde seçim takvimi başladı desek yeridir. Daha önce ne yaptığımız bu iki aylık süreçte de aynıyını yapacak, daha yoğun yapacağız. Oturup beklemeyi zaten kimse bizden beklemiyor. Seçim tozu dumanı içinde bir ışık olacağız. Umut tacirlerine karşı deformasyonun önüne geçmeye çalışacağız. Halkı sağcılaştırma operasyonuna karşı

solcullaştırma seferberliği başlatacağız. Bu memleketin kurtuluşu soldadır diyeceğiz.

Bir diğer nokta, oy vermemenin AKP'nin işine yarayacağı iddiasıdır. Komünistlerin AKP'nin işine yaradığı nerede görülmüş? Saadet Partisi'ne giden oy ile 24 Haziran'da sosyalist bir tavırla reddiyenin karşılaştırmasını sayısal olarak değil niteliksel olarak yapmak bu kadar zor olmasa gerek.

Son nokta ise şu altını çizmek istediğimiz; seçimler önemsiz değil, önemlidir. Ama onu nasıl kullandığınıza bağlıdır bu. Ancak biz bu seçimin yaması olarak değil bu seçimin ona batan iğnesi olmak durumundayız. Bizim için önemli olan budur.

Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Son olarak şunu söylemek isterim: TKH, yolumuza devam ediyoruz diye çıktığı bu yolda, herkesten farklı bir şeyi temsil ediyor. Bu fark giderek daha da görünür hale geliyor. Amacımız sosyalist solun hak ettiği güce kavuşmasıdır. Sosyalist siyasetin gücünü sınıftan aldığı bir yolu döşemeye çalışıyoruz. Siyaset yapma tarzımız her zerresine kadar düzen karşıtıdır. Geriye kalan tek şey daha fazla çalışmamız olacak.